भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

आरबीआय/२०११-१२/९
महापरिपत्रक क्र. /०९/२०११-१२ **जुलै ०१, २०११**

प्रति,

सर्व वर्ग - १ प्राधिकृत डीलर बँका,

महोदय/महोदया,

बाह्य व्यावसायिक कर्जे आणि व्यापारी क्रेडिटस यावरील महापरिपत्रक

निवासी व्यक्तिनी प्राप्त केलेली बाह्य व्यावसायिक कर्जे आणि व्यापारी क्रेडिटस वेळोवेळी दुरुस्त केल्याप्रमाणे अधिसूचना क्र. एफइएमए ३/२०००-आरबी दिनांक मे ३, २००० च्या कलम ६ सह वाचावयाच्या विदेशी विनिमय अधिनियम, १९९९ च्या कलम ६ च्या उपकलम ३ च्या खंड (ड) ने शासित आहेत.

२. हे महापरिपत्रक "बाह्य व्यावसायिक कर्जे आणि व्यापारी क्रेडिटस" या विषयावरील सर्व विद्यमान सूचना एका ठिकाणी एकत्रित करते. परिपत्रकाखालील/या महापरिपत्रकात एकत्रित केलेल्या अधिसूचनांची सूचि परिशिष्टात दिली आहे.

हे महापरिपत्रक एक वर्षाच्या सूर्यास्त कलमासहित निर्गमित करण्यात आले आहे. हे परिपत्रक जुलै १, २०१२ रोजी मागे घेण्यात येईल आणि त्याची जागा विषयावरील अद्यतन परिपत्रक घेईल.

आपली विश्वासु,

(रश्मी फौजदार)
मुख्य महाव्यवस्थापक

अनुक्रमणिका

भाग – १
बाह्य व्यावसायिक कर्जे (इसीबी) ....
१. (अ) स्वयंचलित मार्ग ....
पात्र ऋणको ....
मान्यतापात्र कर्जदार...
रक्कम आणि मुदतपूर्ती ....
ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा ....
अंतिम उपयोग ....
अनुज्ञेय नसलेले अंतिम उपयोग...
हमी ....
सुरक्षा ....
इसीबी उत्पन्नाचे समुद्रपार पार्किंग ....
मुदतपूर्व प्रदान ....
विद्यमान इसीबीचा पुनर्वित्तपुरवठा
डेब्ट सर्विसिंग ....
कार्यपध्दती ....
१. (ब) मंजूरी मार्ग...
पात्र ऋणको...
मान्यतापात्र कर्जदार..
रक्कम आणि मुदतपूर्ती
ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा ....
अंतिम उपयोग ....
अनुज्ञेय नसलेले अंतिम उपयोग...
हमी ....
सुरक्षा ....
इसीबीचे उत्पन्न समुद्रपार ठेवणे
पूर्व प्रदान
विद्यमान इसीबीला पुनर्वित्तपुरवठा
डेब्ट सर्व्हिसिंग
कार्यपध्दती
विदेशी मुद्रा एक्सचेंजेबल बॉंड्स
सक्षम समिती ....
२. अहवाल देण्याच्या व्यवस्था आणि महितीचा प्रसार...
अहवाल देण्याच्या व्यवस्था..
माहितीचा प्रसार..
३. संरचित कर्तव्ये ....
४.टेक-आऊट फायनान्स
५. इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांची पूर्तता ....
६.इसीबीचे इक्विटीत रूपांतर...
७.इसीबीचे स्फटिकीकरण ....
८.पूर्वाश्रमीच्या युएस डॉलर ५ दशलक्ष योजनेखाली इसीबी...............................
९. कार्यरीतींची तर्कसंगती – एडींना अधिकार देण

भाग – २...
भारतात आयातीसाठी व्यापारी क्रेडिट्स...
अ) रक्कम आणि मुदतपूर्ती ....
ब) ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा ....
क) हमी ....
ड) अहवाल देण्याच्या व्यवस्था..
परिशिष्ट १
नमुना इसीबी...
परिशिष्ट २...
नमुना ८३...
परिशिष्ट ३...
इसीबी-२ ....
परिशिष्ट ४...
नमुना - टीसी...
परिशिष्ट ५...
अधिकृत डिलर बँकानी निर्गमित केलेले हमीवरील विवरणपत्र/वचनपत्र/लेटर ऑफ कंफर्ट
परिशिष्ट ....

भाग -१ - बाह्य व्यावसायिक कर्जे

बाह्य व्यावसायिक कर्ज (इसीबी)

अ) बाह्य व्यावसायिक कर्जा(इसीबी)चा संदर्भ किमान सरासरी ३ वर्षांच्या मुदतपूर्तीने अनिवासी कर्जदारांकडून प्राप्त केलेल्या व्यावसायिक कर्जांशी [(बँक कर्जे, खरेदीदाराचे क्रेडिट, पुरवठादाराचे क्रेडिट, प्रतिभूत साधने (म्हणजेच तरंगत्या दराच्या नोटस आणि स्थायी दराचे रोखे)च्या स्वरुपात] आहे.

ब) विदेशी चलन परिवर्तनीय रोखे (एफसीसीबीज) म्हणजे भारतीय कंपनीने विदेशी चलनात निर्गमित केलेले रोखे, आणि ज्यांच्या बाबतीत मुद्दल आणि व्याज विदेशी चलनात देय आहे. त्यापुढे, हे रोखे 'विदेशी चलन परिवर्तनीय रोखे आणि सामान्य समभागांच्या निर्गमाची (डिपॉझीटरी रिसीट मेकॅनिझम मार्फत) योजना, १९९३' नुसार निर्गमित करणे आवश्यक आहे आणि अनिवासी व्यक्तिने कर्ज साधनाला जोडलेल्या समभाग संबंधी वॉरंटसच्या आधारावर, पूर्णपणे किंवा अंशतः, कोणत्याहि पध्दतीने विदेशी चलनात आणि निर्गमित करणाऱ्या कंपनीच्या समभागात परिवर्तनीय अंशदान करणे आवश्यक अहे. इसीबीला लागू असलेले धोरण एफसीसीबीलाहि लागू आहे. एफसीसीबीच्या निर्गमात वेळोवेळी दुरुस्त केल्याप्रमाणे अधिसूचना एफइएमए क्र. १२०/आरबी-२००४ दिनांक जुलै ७, २००४ च्या तरतूदींचेसुध्दा पालन करणे आवश्यक आहे.

क) इसीबीचा उपयोग दोन पध्दतीने करता येईल तो येणेप्रमाणे (१) परिच्छेद १ (अ) मध्ये वर्णन केल्याप्रमाणे स्वयंचलित मार्ग आणि (२) परिच्छेद १ (ब) मध्ये वर्णन केल्याप्रमाणे मंजूरी मार्ग. रियल क्षेत्रातील, विशेष करून भारतातील पायाभूत क्षेत्रातील, गुंतवणूकीसाठी इसीबी स्वयंचलित मार्गाधीन आहेत म्हणजेच आरबीआय/सरकारच्या मंजूरीची गरज नाही. स्वयंचलित मार्गाचा लाभ घेण्यासाठी पात्रतेच्या संबंधात काही शंका असल्यास अर्जदार मंजूरी मार्गाने जाऊ शकतात.

(ड) फॉरिन करन्सी एक्सचेंजेबल बाँड (एफसीईबी) म्हणजे, विदेशी मुद्रेत व्यक्त केलेला असा बाँड की ज्याचे मुद्दल व व्याज विदेशी मुद्रेत देय आहे व तो एका इश्युईंग कंपनीद्वारा दिला आहे आणि त्याचे सबस्क्रिप्शन विदेशी मुद्रेत भारताबाहेर निवास करणाऱ्या रहिवाशाने दिले असून ऑफर्ड कंपनी असे म्हटले जाणाऱ्या दुसऱ्याच कंपनीच्या इक्विटी शेअरबरोबर कोणत्याही प्रकारे – संपूर्णतः किंवा अंशतः किंवा कर्ज संलेखांशी संबंधित कोणत्याही इक्विटी-संबंधित वॉरंटच्या धर्तीवर त्याची अदलाबदल केली जाऊ शकते. भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या इकॉनॉमिक अफेअर्स विभागाने, अधिसूचना जीएसआर.८९(ई) दि. फेब्रुवारी १५, २००८ अन्वये अधिसूचित केलेल्या "इश्यु ऑफ करन्सी एक्सचेंजेबल बाँड्स (एफसीईबी) योजना, २००८" चे अनुपालन एफसीईबीने करणे आवश्यक आहे.

(ई) ईसीबी दोन मार्गांनी मिळविता येऊ शकतो – (१) परिच्छेद १ (अ) मध्ये दिलेला स्वयंचलित मार्ग आणि (२) परिच्छेद १ (ब) मध्ये दिलेला मंजुरी मार्ग.

(फ) इसीबीचा उपयोग दोन पध्दतीने करता येईल तो येणेप्रमाणे (१) परिच्छेद १ (अ) मध्ये वर्णन केल्याप्रमाणे स्वयंचलित मार्ग आणि (२) परिच्छेद १ (ब) मध्ये वर्णन केल्याप्रमाणे मंजूरी मार्ग. रियल क्षेत्रातील, विशेष करून भारतातील पायाभूत क्षेत्रातील, गुंतवणूकीसाठी इसीबी स्वयंचलित मार्गाधीन आहेत म्हणजेच आरबीआय/सरकारच्या मंजूरीची गरज नाही. स्वयंचलित मार्गाचा लाभ घेण्यासाठी पात्रतेच्या संबंधात काही शंका असल्यास अर्जदार मंजूरी मार्गाने जाऊ शकतात.

१.(अ) स्वयंचलित मार्ग
ईसीबीजसाठी पुढील प्रकारचे प्रस्ताव स्वयंचलित मार्गाखाली येतात.
i) पात्र ऋणको

(अ) कॉर्पोरेट्स (बँका, वित्तीय संस्था (एफआयज), गृहनिर्माण वित्तीय संस्था आणि एनएफबीसीज अशासारख्या वित्तीय मध्यस्थ वगळता कंपन्या अधिनियम अधीन नोंदणीकृत) इसीबी उभारण्यास पात्र आहेत. व्यक्ति, न्यास आणि ना-नफा संघटना इसीबी उभारण्यास पात्र नाहीत.

(ब) मायक्रो फाइनॅन्स कार्यात कार्यरत असणाऱ्या बिगर-सरकारी संघटना (एनजीओज) इसीबी प्राप्त करण्यास पात्र आहेत. अशा एनजीओजच्या बाबतीत (१) त्यांचे विदेशी चलनात व्यवहार करण्याचा अधिकार असलेल्या अनुसूचित व्यावसायिक बँकेशी किमान ३ वर्षे समाधानकारक कर्ज संबंध असावेत आणि (२) कर्ज घेणाऱ्या एककाच्या व्यवस्थापन समितीच्या/बोर्डाच्या ‘दृढ आणि योग्य’ स्थितीवरील उचित कार्यासक्तीचे नियुक्त अधिकृत बँकेकडील (एडी) प्रमाणपत्र आवश्यक असेल.

(क) विशेष आर्थिक क्षेत्रातील(एसइझेड) युनीटसना त्यांच्या गरजांसाठी इसीबी उभारण्यास परवानगी आहे. तथापि, ती सहयोगी फर्मला किंवा डोमेस्टिक टॅरिफ एरियातील कोणत्याहि युनीटला इसीबी निधीतून कर्ज देऊ शकत नाहीत किंवा हस्तांतरण करू शकत नाहीत.

२) मान्यताप्राप्त कर्जदार

(अ)आंतरराष्ट्रीय मान्यताप्राप्त (१) आंतरराष्ट्रीय बँका, (२) आंतरराष्ट्रीय भांडवल बाजार, (३) बहुपक्षीय वित्तीय संस्था (आयएफसी, एडीबी, सीडीसी वगैरेसारख्या), (४) निर्यात क्रेडिट एजन्सीज, (५) उपकरणांचे पुरवठादार, (६) विदेशी सहयोगी आणि (७) विदेशी समभाग धारक (पूर्वश्रमींचे ओसीबीज वगळून) अशा स्रोतातून इसीबीज उभारू शकतात.
स्वयंचलित मार्गाखाली ‘मान्यताप्राप्त कर्जदार’ म्हणून पात्र होण्यासाठी ‘विदेशी समभाग धारक’चे ऋणको कंपनीत खाली दिल्याप्रमाणे किमान समभाग धारणा असणे आवश्यक आहेः

(१) युएस डॉलर ५ दशलक्षापर्यंतच्या इसीबीसाठी – कर्जदाराने थेट धारण केलेले किमान २५ टक्के समभाग,

(२) युएस डॉलर ५ दशलक्षांपेक्षा अधिक इसीबीसाठी – कर्जदाराने थेट धारण केलेले किमान २५ टक्के आणि ऋण-समभाग प्रमाण ४:१ पेक्षा अधिक नाही (म्हणजेच प्रस्तावित इसीबी थेट विदेशी समभाग धारणेच्या ४ पटींपेक्षा अधिक नाही).

(ब) खालील सुरक्षा उपायाची पूर्तता करणाऱ्या समुद्रपार संघटना आणि व्यक्ति, मायक्रो वित्तपुरवठा कार्यात व्यस्त असणाऱ्या बिगर-सरकारी संघटनाना (एनजीओज) इसीबी पुरवू शकतात.

ईसीबी उपलब्ध करुन देणाऱ्या विदेशातील संस्था व व्यक्ती ह्यांनी पुढील सुरक्षा उपायांचे पालन करावे.

(१) इसीबी पुरवू इच्छिणाऱ्या समुद्रपार संघटनेने यजमान देशाच्या नियामकाच्या नियमनांच्या अधीन असलेल्या समुद्रपार बँकेकडील उचित कार्यासक्तिचे प्रमाणपत्र सादर केले पाहिजे आणि ऋणकोच्या एडी बँकेच्या फाइनॅन्शियल ॲक्शन टास्क फोर्स (एफएटीएफ) च्या मार्गदर्शक तत्त्वांचे पालन केले पाहिजे. उचित कार्यासक्तिच्या प्रमाणपत्रात खालील बाबींचा समावेश असावा (१) कर्जदाराचे बँकेत किमान दोन वर्षाच्या कालवधीसाठी खाते आहे, (२) कर्जदार एकक स्थानिक कायद्यानुसार संघटित करण्यात आलेले आहे आणि स्थानिक समाज/व्यावसायिकाना तिच्याबद्दल आदर आहे आणि (३) तिच्याविरूध्द कोणतीहि फौजदारी कारवाई प्रलंबित नाही.

(२) व्यक्तिगत कर्जदाराला समुद्रपार बँकेकडून कर्जदाराचे बँकेत किमान दोन वर्षाच्या कालावधीसाठी खाते असल्याचे उचित कार्यासक्तिचे प्रमाणपत्र प्राप्त करावे लागेल. समुद्रपार कर्जदार सादर करणार असणारी लेखापरिक्षित लेखा विवरणपत्र आणि आयकर विवरणपत्र अशासारखी अन्य पुरावे/कागदपत्रे समुद्रपार बँकेने प्रमाणित केली पाहिजेत आणि पाठविली पाहिजेत. ज्या देशात बँकाना तुमच्या ग्राहकाला जाणून घ्या (केवायसी) चे पालन करणे आवश्यक नाही तेथील व्यक्तिगत कर्जदार इसीबी देण्यास पात्र नाहीत.

३) रक्कम आणि मुदतपूर्ती

(अ) कॉर्पोरेट एका आर्थिक वर्षात उभी करू शकत असलेली इसीबीची कमाल रक्कम युएस डॉलर ५०० दशलक्ष किंवा त्याच्या सममूल्य एवढी आहे.

(ब) सेवा क्षेत्रातील कॉर्पोरेट संस्था, उदा. हॉटेले, इस्पितळे व सॉफ्टवेअर क्षेत्रे, ह्यांना अंतिम उपयोगासाठी, विदेशी मुद्रा आणि/किंवा रुपयातील भांडवली खर्च भागविण्यासाठी, एका आर्थिक वर्षात युएसडी १०० दशलक्ष किंवा त्याच्या सममूल्य ईसीबींचा लाभ घेण्यास परवानगी आहे. अशा ईसीबींचे उत्पन्न जमीन विकत घेण्यासाठी केला जाऊ नये.

क) एका आर्थिक वर्षात युएस डॉलर २० दशलक्षापर्यंत किंवा त्याच्या सममूल्य इसीबीसाठी किमान तीन वर्षाची सरासरी मुदतपूर्ती,

ड) युएस डॉलर २० दशलक्षावरील आणि यूएस डॉलर ५०० दशलक्षापर्यंत किंवा त्याच्या सममूल्य इसीबीसाठी किमान पाच वर्षाची सरासरी मुदतपूर्ती.

इ) मायक्रो वित्तपुरवठ्यात व्यस्त असणाऱ्या एनजीओज एका आर्थिक वर्षात युएस डॉलर ५ दशलक्षापर्यंत इसीबी उभी करू शकतात. नियुक्त केलेल्या बँकेने ड्रॉडाउन च्या वेळी विदेशी चलनाच्या प्रकटीकरणावर बंधन घातले जाईल याची खात्री करावी,

फ) युएस डॉलर २० दशलक्ष पर्यंतच्या इसीबीसाठी कॉल/पुट पर्याय असू शकतो जर असा पर्याय देण्यापूर्वी त्यानी किमान सरासरी तीन वर्षाच्या मुदतपूर्तीची पूर्तता केली.

४) ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा

ऑल-इन-कॉस्ट मध्ये बांधिलकी शुल्क, पूर्व-प्रदान शुल्क, आणि भारतीय रुपयात देय असलेले शुल्क वगळता व्याजाचा दर, अन्य शुल्क आणि विदेशी चलनातील खर्च समाविष्ट आहे. इतकेच नाही तर, ऑल-इन-कॉस्ट्चा हिशोब करण्यासाठी भारतीय रुपयातील विथोल्डिंग टॅक्सचे प्रदान वगळण्यात आले आहे.

इसीबीसाठी ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादांचे वेळोवेळी पुनरावलोकन केले जाते. पुनरावलोकन करीपर्यंत वैध मर्यादा खालीलप्रमाणे आहेतः

सरासरी मुदतपूर्ती कालावधी	**६ महिने लिबॉरच्या वर ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा** *
तीन वर्षे आणि पाच वर्षांपर्यंत	३५० बेसिस पॉइंटस
पाच वर्षाहून अधिक	२५० बेसिस पॉईंटस

* कर्जाच्या किंवा लागू असलेल्या बेंचमार्कच्या संबंधित चलनासाठी.

स्थिर व्याजदराच्या कर्जांबाबत, स्वॅप कॉस्ट अधिक मार्जिन हे तरता दर अधिक लागु असलेले मार्जिन ह्यांच्या सममूल्य असावे.

५) अंतिम उपयोग

(अ) इसीबी केवळ गुंतवणूक करण्यासाठी उभारता येईल, इ भांडवली मालाची आयात (विदेश व्यापार धोरणात डीजीएफटीने वर्गीकृत केल्याप्रमाणे), नवीन प्रकल्पांची अंमलबजावणी, आणि भारतात स्थावर क्षेत्रात- लघु आणि मध्यम उद्योग (एसएमइ) सह औद्योगिक क्षेत्र आणि पायाभूत सुविधा क्षेत्र- आधुनिकीकरण/ विद्यमान युनीटसचा विस्तार.ट पायाभूत सुविधांची व्याख्या (१) उर्जा (२) दूरसंचार (३) रेल्वे (४) रस्ते, पूलांसहित (५) समुद्री बंदरे आणि विमानतळ (६) औद्योगिक पार्कस आणि (७) नागरी पायाभूत सुविधा (पाणीपुरवठा, स्वच्छता आणि मलनिःसारण प्रकल्प) अशी केली आहे. (८) खाणकाम, अन्वेषण आणि शुद्धीकरण आणि (९) शीत भण्डारण किंवा शीत कक्ष सुविधा ज्यामधये कृषी व संबंधित उत्पादनांवरील प्री- कूलिंग, सागरी उत्पादने आणि मांस ह्यांचा समावेश असतो.

(ब) विदेशातील जेव्ही/डब्ल्युओएस मध्ये थेट भारतीय गुंतवणूकीवरील विद्यमान मार्गदर्शक तत्त्वांच्या अधीन समुद्रपार संयुक्त साहसे (जेव्ही)/संपूर्ण मालकीच्या उपकंपन्या (डब्ल्युओएस) मध्ये थेट गुंतवणूकीसाठी इसीबीचे उत्पन्न वापरता येईल..

(क) सरकारच्या पीएसयु मधील निर्गुंतवणूक कार्यक्रमाच्या अधीन निर्गुंतवणूक प्रक्रियेच्या पहिल्या टप्प्यात आणि बंधनकारक दुसऱ्या टप्प्यातसुध्दा समभाग प्राप्त करणे यासाठी इसीबीच्या उत्पन्नाचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(ड) मायक्रो वित्तपुरवठा कार्यात व्यस्त असलेल्या एनजीओद्वारे स्व-मदत गटाना कर्ज देण्यासाठी किंवा मायक्रो क्रेडिटसाठी किंवा क्षमता उभारणीसह प्रामाणिक मायक्रो वित्तपुरवठा कार्यांसाठी इसीबीच्या उत्पन्नाचा वापर करता येईल.

(ई) स्पेक्ट्रम ॲलोकेशनसाठी प्रदान

(फ) इन्फ्रास्ट्रक्चर फायनान्स कंपन्या (आयएफसी) उदा. अबँकीय वित्तीय कंपन्यांना (एनबीएफसी) – (रिझर्व बँकेद्वारा आयएफसी म्हणून वर्गीकृत केल्या गेलेल्या), ईसीबी धोरणाखाली व्याख्या केल्यानुसार, पायाभूत सोयी क्षेत्रांना कर्ज देण्यासाठी म्हणून, त्यांच्या निजनिधींच्या ५० टक्के पर्यंतच्या रकमेचे, आऊटस्टँडिंग ईसीबीसह, ईसीबीचा लाभ घेण्याची परवानगी आहे. मात्र त्यासाठी

पुढील अटी लागु आहेत. (१) परिपत्रक डीएनबीएस.पीडी.सीसी.क्र. १६८/०३.०२.०८९/२००९-१० दि. फेब्रुवारी १२, २०१० मध्ये विहित केलेल्या नॉर्म्सचे केलेले अनुपालन. (२) चलन जोखमीचे संपूर्ण हेजिंग ईसीबीसाठी केलेला अर्ज प्रमाणित करतेवेळी, नेमलेल्या प्राधिकृत डीलरने, विद्यमान नॉर्म्सचे पालन केले असल्याबाबत खात्री करुन घ्यावी. कर्जदाराद्वारे उभ्या केल्या जाणाऱ्या ईसीबी प्रतिभूतीत/सुरक्षित करण्यासाठी

६) **अनुज्ञेय नसलेले अंतिम उपयोग**

(अ) इसीबीच्या उत्पन्नाचा उपयोग पुढे कर्ज देण्यासाठी किंवा भारतातील भांडवल बाजारात गुंतवणूक करण्यासाठी किंवा कॉर्पोरेटद्वारा नवीन कंपनी ताब्यात (किंवा तिचा काही हिस्सा) घेण्यासाठी, एस पी व्हीज्, मनी मार्केट म्युच्युअल फंड(एम एम एम एफ), इत्यादिं ची ही गुंतवणूक भांडवल बाजारात दखल घेतली जाते.

(ब) रियल इस्टेट जमीन मालमत्ता क्षेत्रासाठी,

(क) वर्किंग भांडवल, सर्वसाधारण कॉर्पोरेट हेतू आणि विद्यमान रुपया कर्जाची परतफेड करण्यासाठी करता येणार नाही.

७) हमी

इसीबीच्या संबंधात बँकाना, वित्तीय संस्थाना आणि नॉन-बँकिंग वित्तीय संस्थांना हमी, स्टँडबाय लेटर ऑफ क्रेडिट, वचनपत्र किंवा लेटरऑफ कंफर्ट देण्याची परवानगी नाही.

८) सुरक्षा

कर्जदाराला/पुरवठादाराला देण्याच्या सुरक्षेची निवड ऋणकोवर सोडण्यात आली आहे. तथापि, स्थावर मालमत्तेवर आणि समभागांसारख्या आर्थिक प्रतिभूतींवर समुद्रपार कर्जदाराच्या नावे हक्क निर्माण करणे, अनुक्रमे वेळोवेळी दुरुस्त केल्याप्रमाणे अधिसूचना क्र. एफइएमए २१/आरबी-२००० दिनांक ३ मे, २००० च्या नियमन ८ आणि अधिसूचना क्र. एफइएमए २०/आरबी-२००० दिनांक ३ मे, २००० च्या नियमन ३ च्या अधीन आहे.

९) इसीबी उत्पन्न समुद्रपार ठेवणे

भारतात प्रत्यक्ष गरज असेपर्यंत इसीबीचे उत्पन्न समुद्रपार ठेवण्यात येईल. विदेशात ठेवलेले इसीबी उत्पन्न खालील रोखीकरणीय मत्तेत गुंतवता येईल (अ)स्टँडर्ड आणि पुअर/फिच आयबीसीए द्वारा एए (-) पेक्षा कमी नसलेले आणि मुडिज द्वारा एए३ पेक्षा कमी नसलेले गुणांकन असलेल्या बँकांच्या ठेवी किंवा ठेव प्रमाणपत्रे किंवा अन्य उत्पादने; (ब) भारतातील अधिकृत डिलरच्या समुद्रपार शाखेत ठेव;आणि (क) उक्त निर्देशिल्याप्रमाणे किमान गुणांकन असणाऱ्या एक वर्ष मुदतपूर्तीची राजकोष पत्रे किंवा अन्य आर्थिक साधने. निधी अशा प्रकारे गुंतवावा कि, ऋणकोला भारतात जेव्हा केव्हा निधीची गरज असेल तेव्हा रोखीकरण करता येईल.

१०) **पूर्व-प्रदान**

अ) एडी बँकाना, युएस डॉलर ५०० दशलक्षापर्यंतच्या इसीबीच्या पूर्व-प्रदानासाठी आरबीआयच्या पूर्वानुमतिविना कर्जासाठी लागू असल्याप्रमाणे ठरवून दिलेल्या किमान सरासरी मुदतपूर्ती कालावधीच्या पूर्ततेच्या अधीन परवानगी देता येईल.

(ब) ५०० दशलक्ष अमेरिकन डॉलर्सपेक्षा अधिक ईसीबी रकमा आधी देण्याच्या पद्धतीला (प्रीपेमेंट) रिजर्व बँक मान्यताप्राप्त निकषांच्या अंतर्गत विचारात घेईल.

(११) विद्यमान ईसीबीचे पुनर्-वित्तसहाय्य

विद्यमान ईसीबीचे, नवीन ईसीबी उभारुन पुनर्वित्तीकरण केले जाऊ शकते – मात्र अशा नवीन उभारलेल्या ईसीबीचा संपूर्ण खर्च कमी असावा आणि मूळ ईसीबीची शेष (आऊटस्टँडिंग) परिपक्वता तीच ठेवली जावी

१२) डेब्ट सर्व्हिसिंग

नियुक्त अधिकृत बँकाना, सरकार/भारतीय रिझर्व्हबँक यांच्याकडून वेळोवेळी निर्गमित करण्यात येणाऱ्या इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार मुद्दल, व्याज आणि अन्य आकारांच्या हप्त्यांचे वित्तप्रेषण करण्यासाठी सर्वसाधारणपणे परवानगी आहे.

१३) कार्यपध्दती

स्वयंचलित मार्गाखाली इसीबीच्या उभारणीसाठी ऋणको आरबीआयच्या पूर्व अनुमतिविना मान्यताप्राप्त कर्जदाराबरोबर इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांची पूर्तता करून करार करू शकतो. इसीबी काढण्यापूर्वी ऋणकोने भारतीय रिझर्व्ह बँकेकडून लोन रजिस्ट्रेशन नंबर (एलआरएन) प्राप्त केला पाहिजे. एलआरएन प्राप्त करण्याची कार्यपध्दती परिच्छेद २ (१) (ब) मध्ये सविस्तर दिली आहे.

१.(ब) मंजूरी मार्ग

खालील प्रकारचे इसीबीचे प्रस्ताव मंजूरी मार्गात समाविष्ट आहेत.

१) पात्र ऋणको

अ) केवळ पायाभूत सुविधांमध्ये किंवा आयडीएफसी, आयएल अँड एफएस. पॉवर फाइनॅन्स कार्पोरेशन, पॉवर ट्रेडिंग कार्पोरेशन, इर्कोन आणि एक्झिम बँक यासारख्या निर्यात वित्तपुरवठ्यात व्यवहार करणाऱ्या आर्थिक संस्थांचा प्रकरणानुसार विचार केला जाईल.

ब) ज्या बँका आणि वित्तीय संस्था सरकारने मंजूर केलेल्या कापड किंवा स्टील क्षेत्राच्या पुनर् उभारणी पॅकेज मध्ये सहभागी झाल्या होत्या त्यांनासुद्धा पॅकेजमधील त्यांच्या गुंतवणूकीच्या आणि सावधगिरीच्या नियमांच्या आधारावर रिझर्व्ह बँकेने निर्धारण केलेल्या प्रमाणात परवानगी आहे. अशा प्रकारे या हेतूने आतापर्यंत प्राप्त केलेले इसीबी त्यांच्या पात्र रकमेतून वजा केले जाईल.

क) बहुपक्षीय वित्तीय संस्था, प्रतिष्ठित विभागीय वित्तीय संस्था, अधिकृत निर्यात क्रेडिट एजन्सीज आणि आंतरराष्ट्रीय बँका यांच्याकडून पायाभूत सुविधा प्रकल्पाना भाडेपट्टीने देण्यासाठी पायाभूत सुविधा उपकरणांच्या आयातीला वित्तपुरवठा करण्यासाठी नॉन-बँकींग वित्तीय कंपन्याद्वारा (एनएफबीसीज) किमान सरासरी पाच वर्षाच्या मुदतपूर्तीची इसीबी.

ड) खालील किमान निकषांचे समाधान करणारे गृहनिर्माण वित्तीय कंपन्यांद्वारा विदेशी चलन परिवर्तनीय रोखे (एफसीसीबी): (१) वित्तीय मध्यस्थाचे आधीच्या तीन वर्षातील किमान नक्त उत्पन्न रु. ५०० कोटींपेक्षा कमी नसावे, (२) बीएसइ किंवा एनएसइ वर सुचीबध्दता, (३) एफसीसीबीचा किमान आकार युएस डॉलर १०० दशलक्ष, (४) अर्जदाराने निधीच्या उपयोगाचा हेतू/योजना सादर करावी.

इ) केवळ पायाभूत सुविधा कंपन्या/प्रकल्पाना वित्तपुरवठा करण्यासाठी रिझर्व्ह बँकेने अधिसूचित केलेली स्पेशल पर्पज व्हेइकल्स, किंवा अन्य कोणतेहि एकक वित्तिय संस्था मानले जाईल आणि अशा एककांची इसीबी मंजूरी मार्गाखाली विचारात घेण्यात येईल.

फ) उत्पादन कार्यात व्यस्त असलेल्या बहुराज्यीय सहकारी संस्थानी खालील निकषांचे समाधान केल्यास १) सहकारी संस्था आर्थिकदृष्ट्या पतदार आहे आणि २) सहकारी संस्थेने तिचा अद्यतन ताळेबंद सादर केल्यास.

(ग) निर्माणकार्य करीत असलेल्या आणि पुढील निकष पूर्ण करणाऱ्या बहु-राज्यीय सहकारी सोसायट्या – (१) ती सहकारी सोसायटी आर्थिक दृष्टया कर्ज फेड करण्याची क्षमता असलेली आहे (२) सहकारी सोसायटी तिचा अद्यावत ताळेबंद सादर करणारी आहे.

(ह) एसईझेडचे विकसक, विद्यमान ईसीबी धोरणात व्याख्या केल्यानुसार, एसईझेडमध्ये पायाभूत सुविधा, जसे – (१) ऊर्जा (२) टेलिकम्युनिकेशन्स (३) रेल्वे (४) पुलांसह रस्ते (५) बंदरे व विमानतळ (६) इंडस्ट्रियल पार्क्स (७) नागरी पायाभुत सोयी (पाणीपुरवठा, सार्वजनिक स्वच्छता, मलनिःसारण प्रकल्प) (८) खनिकर्म, शोध व शुध्दीकरण (९) शीतगृह किंवा शीत कक्ष सुविधा, शेतीविषयक व संबंधित उत्पाद, सागरी उत्पाद व मांस ह्यांचे जतन करण्यासाठी किंवा साठा करण्यासाठी शेत-स्तरावर पूर्वशीतन करणे, अशा पायाभूत सुविधा उपलब्ध करण्यासाठी ईसीबीचा लाभ घेऊ शकतात.
(आय) सेवा क्षेत्रातील (उदा. हॉटेल, इस्पितळ व सॉफ्टवेअर) कॉर्पोरेट्स सोडून स्वयंचलित मार्गाखालील अर्हताप्राप्त अन्य कर्जदार प्रति आर्थिक वर्षात, युएसडी ७५० किंवा त्याच्या सममूल्य असलेल्या ईसीबीचा लाभ घेऊ शकतात. (जे) सेवा क्षेत्रातील (उदा. हॉटेल, इस्पितळ व सॉफ्टवेअर कॉर्पोरेट्स, प्रति आर्थिक वर्षात, युएसडी २०० दशलक्ष किंवा त्याच्या सममूल्य ईसीबींचा लाभ घेऊ शकतात. (के) विदेशी ईक्विटी धारकांकडून कर्ज मिळविले असल्याच्या अटीवर हॉटेल्स, इस्पितळे व सॉफ्टवेअर क्षेत्र सोडून असलेली सेवा क्षेत्रातील एकके ह्यामुळे, प्रशिक्षण संस्था, आर अँड डी, संकीर्ण सेवा-कंपन्यांना कर्ज मिळण्यास मदत होईल.

२) मान्यताप्राप्त कर्जदार

(अ) ऋणको (१) आंतरराष्ट्रीय बँका, (२) आंतरराष्ट्रीय भांडवल बाजार, (३) बहुपक्षीय वित्तीय संस्था (आयएफसी, एडीबी, सीडीसी वगैरेसारख्या), (४) निर्यात क्रेडिट एजन्सीज, (५) उपकरणांचे पुरवठादार, (६) विदेशी सहयोगी आणि (७) विदेशी समभाग धारक (पूर्वाश्रमींच्या ओसीबीजव्यतिरिक्त) अशा आंतरराष्ट्रीय मान्यताप्राप्त स्रोतांकडून इसीबी उभी करू शकतात.

(ब) 'विदेशी समभाग धारकां' कडून, जेथे विदेशी समभाग कर्जदारानी थेट धारण केलेले समभाग २५ टक्के आहेत पण कर्ज-समभाग प्रमाण ४:१ पेक्षा आधिक आहे. (म्हणजे प्रस्तावित इसीबी थेट विदेशी समभाग धारणेपेक्षा ४ पटीने अधिक आहे).

३) रक्कम आणि मुदतपूर्ती

कॉर्पोरेटसं मंजूरी मार्गाखाली एका आर्थिक वर्षात स्वयंचलित मार्गाखालील विद्यमान यूएस डॉलर ५०० दशलक्षाच्या मर्यादेच्या वर, १० वर्षाच्या वरील किमान सरासारी मुदतपूर्तीने यूएस डॉलर २५० दशलक्ष अतिरक्त रकमेची इसीबी प्राप्त करू शकतो. अंतिम उपयोग, ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा, मान्यताप्राप्त कर्जदार वगैरे इसीबीचे अन्य निकष पूर्ण करायचे आहेत. परंतु अशा इसीबीसाठी १० वर्षांच्या कालावधीपर्यंत पूर्व-प्रदान आणि कॉल/पुट पर्याय अनुज्ञेय नसतील.

४) ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा

ऑल-इन-कॉस्ट मध्ये व्याजाचा दर, बांधिलकी शुल्क वगळता अन्य शुल्क आणि विदेशी चलनातील खर्च, पूर्व-प्रदान शुल्क, आणि भारतीय रुपयात देय असलेले शुल्क , समाविष्ट आहे. इतकेच नाही तर, ऑल-इन-कॉस्ट्चा हिशोब करण्यासाठी भारतीय रुपयातील विथोल्डिंग टॅक्सचे प्रदान वगळण्यात आले आहे.

इसीबीसाठी ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादांचे वेळोवेळी पुनरावलोकन केले जाते.
खालील मर्यादा पुनरावललोकनापर्यंत वैध आहेतः

सरासरी मुदतपूर्ती कालावाधी	**६ महिने लिबॅारच्या वर ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा ***
तीन वर्षे आणि पाच वर्षांपर्यंत	३०० बेसिस पॉइंटस
पाच वर्षांहून अधिक	२५० बेसिस पॉईंटस

* कर्जाच्या किंवा लागू असलेल्या बेंचमार्कच्या संबंधित चलनासाठी.

स्थिर दराच्या कर्जांबाबत, स्वॅप कॉस्ट अधिक मार्जिन हे तरता दर अधिक लागु असलेले मार्जिन ह्याच्या सममूल्य असावे

५) **अंतिम उपयोग**

(अ) इसीबी केवळ गुंतवणूक करण्यासाठी उभारता येईल, [भांडवली मालाची आयात (विदेश व्यापार धोरणात डीजीएफटीने वर्गीकृत केल्याप्रमाणे), नवीन प्रकल्पांची अंमलबजावणी, आणि भारतात स्थावर क्षेत्रात- लघु आणि मध्यम उद्योग (एसएमइ) सह औद्योगिक क्षेत्र आणि पायाभूत सुविधा क्षेत्र- आधुनिकीकरण/ विद्यमान युनीटसचा विस्तार.] पायाभूत सुविधांची व्याख्या (१) उर्जा (२) दूरसंचार (३) रेल्वे (४) रस्ते, पूलांसहित (५) समुद्री बंदरे आणि विमानतळ (६) औद्योगिक पार्कस आणि (७) नागरी पायाभूत सुविधा (पाणीपुरवठा, स्वच्छता आणि मलनिःसारण प्रकल्प) अशी केली आहे. (८) खाणकाम, अन्वेषण आणि शुद्धीकरण आणि (९) शीत भण्डारण किंवा शीत कक्ष सुविधा ज्यामधये कृषी व संबंधित उत्पादनांवरील प्री- कूलिंग, सागरी उत्पादने आणि मांस ह्यांचा समावेश असतो.

(ब) विदेशातील जेव्ही/डब्ल्युओएस मध्ये थेट भारतीय गुंतवणूकीवरील विद्यमान मार्गदर्शक तत्त्वांच्या अधीन समुद्रपार संयुक्त साहसे (जेव्ही)/संपूर्ण मालकीच्या उपकंपन्या (डब्ल्युओएस) मध्ये थेट गुंतवणूकीसाठी इसीबीचे उत्पन्न वापरता येईल..

(क) सरकारच्या पीएसयु मधील निर्गुंतवणूक कार्यक्रमाच्या अधीन निर्गुंतवणूक प्रक्रियेच्या पहिल्या टप्प्यात आणि बंधनकारक दुसऱ्या टप्प्यातसुध्दा समभाग प्राप्त करणे यासाठी इसीबीच्या उत्पन्नाचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(१) सरकारला शेवटच्या हप्त्याचे प्रदान केल्याच्या तारखेपासून १२ महिन्यांच्या आत ईसीबी ऊभी केली जावी.

(२) नेमलेल्या एडी वर्ग - १ बँकेने त्या निधीच्या अंतिम उपयोगावर देखरेख ठेवावी.

(३) भारतातील बँकांना कोणत्याही स्वरुपाची हमी देण्यास परवानगी दिली जाणार नाही.

(४) अर्हताप्राप्त कर्जदार, संपूर्ण खर्च/किंमत, सरासरी परिपक्वता इत्यादि ईसीबीच्या अटी पूर्ण केलेल्या असाव्यात.

(ई) निर्गुंतवणुक प्रक्रियेमधील शेअर्स मिळविण्याचा (पहिला टप्पा) आणि पीएसयु शेअर्सच्या सरकारच्या निर्गुंतवणुक कार्यक्रमाखाली जनतेला देऊ करण्याचा दुसरा अनिवार्य टप्पा.

अनुज्ञेय नसलेले अंतिम उपयोग

(अ) इसीबीच्या उत्पन्नाचा उपयोग पुढे कर्ज देण्यासाठी किंवा भारतातील भांडवल बाजारात गुंतवणूक करण्यासाठी किंवा कॉर्पोरेटद्वारा नवीन कंपनी ताब्यात (किंवा तिचा काही हिस्सा) घेण्यासाठी, रियल इस्टेट, खेळते भांडवल, सर्वसाधारण कॉर्पोरेट हेतू आणि विद्यमान रुपया कर्जाची परतफेड करण्यासाठी करता येणार नाही.

(ब) रियल इस्टेट जमीन मालमत्ता क्षेत्रासाठी,

(क) वर्किंग भांडवल, सर्वसाधारण कॉर्पोरेट हेतू आणि विद्यमान रुपया कर्जाची परतफेड करण्यासाठी करता येणार नाही.

हमी

इसीबीच्या संबंधात बँकाना, वित्तीय संस्थाना आणि नॉन-बँकिंग वित्तीय संस्थाना हमी, स्टँडबाय लेटर ऑफ क्रेडिट, वचनपत्र किंवा लेटरऑफ कंफर्ट देण्याची सामान्यतः परवानगी नाही. एसएमईच्या प्रकरणातील इसीबीच्या संबंधात बँका, वित्तीय संस्था यांच्या हमी/स्टँडबाय लेटर ऑफ क्रेडिट किंवा लेटर ऑफ कंफर्ट देण्यासाठी अर्ज सावधगिरीच्या नियमांच्या गुणवत्तेच्या अधीन विचारात घेतले जातील.

भारतीय वस्त्रोद्योगातील क्षमता विस्तार आणि तंत्रशास्त्रीय आधुनिकीकरण सुलभ व्हावे या दृष्टीने वस्त्र युनीटसच्या आधुनिकीकरण आणि विस्तारासाठी वस्त्र उद्योगातील कंपन्यांच्या इसीबीला बँकानी हमी, स्टँडबाय लेटर्स ऑफ क्रेडिट, वचनपत्रे आणि लेटर्स ऑफ कंफर्टस देण्याबाबत मंजूरी मार्गाखाली सावधगिरीच्या नियमांच्या अधीन विचार केला जाईल.

सुरक्षा

कर्जदाराला/पुरवठादाराला देण्याच्या सुरक्षेची निवड ऋणकोवर सोडण्यात आली आहे. तथापि, स्थावर मालमत्तेवर आणि समभागांसारख्या आर्थिक प्रतिभूतींवर समुद्रपार कर्जदाराच्या नावे हक्क निर्माण करणे, अनुक्रमे वेळोवेळी दुरुस्त केल्याप्रमाणे अधिसूचना क्र. एफइएमए २१/आरबी-२००० दिनांक ३ मे, २००० च्या नियमन ८ आणि अधिसूचना क्र. एफएएमए २०/आरबी-२००० दिनांक ३ मे, २००० च्या नियमन ३ च्या अधीन आहे.

इसीबीचे उत्पन्न समुद्रपार ठेवणे

इसीबीचे उत्पन्न भारतात त्याची प्रत्यक्ष गरज असेपर्यंत समुद्रपार ठेवावे. समुद्रपार ठेवलेली इसीबी खालील रोखीकरणीय मत्तेत गुंतविता येतील (अ) स्टॅंडर्ड अँड पुअर/फिच ने एए (-) पेक्षा कमी नसलेले गुणांकन दिलेल्या किंवा मुडीजने एए३ पेक्षा नसलेले गुणांकन दिलेल्या बँकानी देऊ केलेल्या ठेवी किंवा ठेव प्रमाणपत्रे किंवा अन्य उत्पादने; (ब) भारतातील एडी बँकेच्या समुद्रपार शाखेत ठेवी आणि (क) उक दर्शविल्यआप्रमाणे किमान गुणांकन असलेल्या एक वर्ष मुदतीची राजकोष पत्रे किंवा अन्य आर्थिक साधने. निधी अशा प्रकारे गुंतवावा कि ऋणकोला भारतात जेव्हा केव्हा त्याची गरज असेल तेव्हा रोखीकरण करता यावे.

पूर्व-प्रदान

(अ) कर्जाला लागू असलेल्या ठरवून दिलेल्या किमान सरसरी मुदतपूर्ती कालावधीच्या पूर्ततेच्या अधीन एडी बँका, युएस डॉलर ४०० दशलक्षापर्यंतच्या इसीबीच्या पूर्व-प्रदानाला रिझर्व्ह बँकेच्या पूर्वानुमतिविना परवानगी देऊ शकतात.

(ब) युएस डॉलर ४०० दशलक्षापेक्षा अधिक रकमेच्या इसीबीच्या पुर्वप्रदानाबाबत रिझर्व्ह बँक मंजूरी मार्गाच्या अधीन विचार करू शकते.

विद्यमान इसीबीला पुनर्वित्तपुरवठा

विद्यमान इसीबीला, कमी ऑल-इन-कॉस्ट वर नवीन इसीबी उभारणे आणि मूळ इसीबीची शेष मुदतपूर्ती तशीच ठेवण्याच्या अटीवर, नवीन इसीबी उभारून पुनर्वित्तपुरवठा करता येईल.

डेब्ट सर्विसिंग

नियुक्त अधिकृत बँकाना, सरकार/भारतीय रिझर्व्ह बँक यांच्याकडून वेळोवेळी निर्गमित करण्यात येणाऱ्या इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार मुद्दल, व्याज आणि अन्य आकारांच्या हप्त्यांचे वित्तप्रेषण करण्यासाठी सर्वसाधारणपणे परवानगी आहे.

कार्यपध्दती

अर्जदारानी, नियुक्त एडी बँकेमार्फत मुख्य महाव्यवस्थापक, विदेशी विनिमय विभाग, भारतीय रिझर्व्ह बँक, मध्यवर्ती कार्यालय, बाह्य व्यावसायिक कर्ज खंड, मुंबई – ४०० ००१ यांच्याकडे आवश्यक कागदपत्रांसह इसीबी नमुन्यात अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे.

(१४) <u>विदेशी मुद्रा एक्सचेंजेबल बॉड्स</u> : फॉरिन करन्सी एक्सचेंजेबल बॉंड (एफसीईबी) म्हणजे, विदेशी मुद्रेत व्यक्त केलेला बॉंड, ज्याचे मुद्दल व व्याज विदेशी मुद्रेत देय असते, तो एखाद्या इश्युईंग कंपनीने दिला असतो आणि भारताबाहेर निवासी असलेल्या व्यक्तीने विदेशी मुद्रेतच त्याचे सबस्क्रिप्शन केलेले असते व तो दुसऱ्याच कंपनीच्या (ऑफर्ड कंपनी) शेअरबरोबर कोणत्याही रितीने, संपूर्णतः किंवा अंशतः किंवा कर्ज संलेखांशी संबंधित अशा कोणत्याही इक्विटी संबंधित वॉरंटच्या आधारावर अदलाबदल केला जाऊ शकतो. अशा एफसीईबीचे मूल्य कोणत्याही मुक्तपणे परिवर्तनीय विदेशी मुद्रेत असू शकते.

<u>अर्हताप्राप्त प्रचालक (इश्युअर)</u> : इश्युईंग कंपनी ही ऑफर्ड कंपनीच्या प्रायोजक गटाचा एक भाग असेल आणि एफसीईबी देतेवेळी देण्यात येणारे इक्विटी शेअर्स तिने धारण केले असतील.

<u>ऑफर्ड कंपनी</u> – ऑफर्ड कंपनी ही एक लिस्टेड कंपनी असेल आणि ती विदेशी थेट गुंतवणुक मिळविण्यास पात्र असलेल्या क्षेत्रात कार्यरत असेल व फॉरिन करन्सी कनवर्टिबल बॉंड (एफसीसीबी) किंवा एक्सटर्नल कमर्शियल बॉरोईंग्ज (ईसीबी) देण्यास किंवा मिळविण्यास पात्र असेल.

एफसीईबी देण्यास पात्र नसलेल्या संस्था : भारतीय सिक्युरिटीज मार्केटमधून निधी उभारण्यास पात्र नसलेली भारतीय कंपनी व सिक्युरिटीज मार्केटमध्ये प्रवेश करण्यावर सेबीद्वारा निर्बंध घालण्यात आलेली कंपनी एफसीईबी देण्यास पात्र नाही.

अर्हता प्राप्त सबस्क्रायबर :- विदेशी थेट गुंतवणुक धोरणाचे अनुपालन करणाऱ्या आणि एफसीईबी देतेवेळी क्षेत्रात्मक मर्यादांना अनुसरुन असलेल्या संस्था एफसीईबीसाठी सबस्क्राईब करु शकतात. विदेशी थेट गुंतवणुक धोरणाखाली जेथे आवश्यक आहे तेथे विदेशी मुद्रा वर्धक मंडळाची पूर्व मंजुरी घेतली जावी. **एफसीईबीला सबस्क्राईब करण्यास पात्र नसलेल्या संस्था** :- सिक्युरिटिजची खरेदी, विक्री किंवा त्यांचा व्यापार करण्यास सेबीने मनाई केलेल्या संस्था एफसीईबीला सबस्क्राईब करण्यास पात्र नाहीत. **एफसीईबीच्या उत्पन्नाचा अंतिम उपयोग : देणारी कंपनी** : (१) एफसीईबीचे उत्पन्न, ती देणाऱ्या कंपनीद्वारे, विदेशात, थेट गुंतवणुक (संयुक्त उद्योग/संपूर्ण मालकीच्या विदेशातील कंपन्यांमधील गुंतवणुकींवरील विद्यमान मार्गदर्शक तत्वांना अनुसरुन) तसेच विदेशातील संयुक्त उद्योग/संपूर्ण मालकीच्या कंपन्यात गुंतवणुक करुन केली जाऊ शकते. (२) एफसीईबीचे उत्पन्न, त्या देणाऱ्या कंपन्यांद्वारे प्रायोजक कंपनीमध्ये गुंतविले जाऊ शकते.

प्रायोजक गट कंपन्या एफसीईबीच्या उत्पन्नातून गुंतवणुकी मिळत असलेल्या प्रायोजक गट कंपन्या, ती रक्कम, ईसीबी धोरणाखाली विहित केलेल्या अंतिम उपयोगांसाठी वापरु शकतात.

परवानगी नसलेले अंतिम उपयोग – अशा प्रकारच्या गुंतवणुकी मिळविणाऱ्या प्रायोजक गट कंपन्यांना, ते उत्पन्न भारतातील भांडवली बाजार किंवा रियल इस्टेटमध्ये गुंतविण्यास परवानगी नाही.

संपूर्ण खर्च/किंमत – एपच्सीईबीवर देय असलेला व्याजदर आणि प्रचालनाचा विदेशी मुद्रेत झालेला खर्च, रिझर्व बँकेने ईसीबी धोरणाखाली विहित केलेल्या ऑल-इन-कॉस्टच्या मर्यादेमध्येच असेल.

एफसीईबीची किंमत ठरविणद्म – एपच्सीईबी देतेवेळी, ऑफर केलेल्या लिस्टेड इक्विटी शेअर्सचे विनिमय (एक्सचेंज) मूल्य, पुढील दोनपैकी जे अधिक आहे त्यापेक्षा कमी असणार नाही – (१) संबंधित तारखेच्या आधीच्या सहा महिन्यांच्या कालात, स्टॉक एक्सचेंजमध्ये कोट केलेल्या ऑफर्ड कंपनीच्या शेअर्सचे साप्ताहिक उच्च व नीच बंद-मूल्याची सरासरी आणि (२) संबंधित तारखेच्या आधीच्या दोन आठवड्यांच्या कालात, स्टॉक एक्सचेंजमध्ये कोट केलेल्या ऑफर्ड कंपनीच्या शेअर्सचे साप्ताहिक उच्च व नीच बंद-मूल्याची सरासरी

सरासरी परिपक्वता – एपच्सीईबीची किमान परिपक्वता पाच वर्षे असेल. अदलाबदलीचा पर्याय, विमोचन करण्यापूर्वी कोणत्याही वेळी वापरता येईल. असा एक्सचेंज ऑप्शन वापरताना त्या एफसीईबीचा धारक, त्या ऑफर्ड शेअर्सची डिलिव्हरी घेईल. एफसीईबीची रोख (निव्वळ) तडजोड करण्यास परवानगी नाही.

एफसीईबीचे उत्पन्न विदेशात जमा करणे – देणाऱ्या/प्रायोजक गट-कंपन्यांद्वारे, ईसीबीसाठी असलेल्या धोरणानुसार, एफसीईबीचे उत्पन्न ठेवता येते आणि/किंवा विदेशात वापरता येते किंवा परवानगीप्राप्त अंतिम उपयोग केला गेला नसल्यास, त्या कर्जदाराच्या भारतामधील एडी वर्ग - १ बँकांमध्ये असलेल्या रुपये खात्यात त्याचे प्रत्यावर्तन केले जाऊ शकते. ईसीबी धोरणाखाली विहित केलेल्या परवानगीप्राप्त अंतिम उपयोगांसाठीच त्या एफसीईबीचे उत्पन्न वापरले जात आहे ह्याची खात्री करुन घेण्याची जबाबदारी, एफसीईबी देणाऱ्या कंपनीचीच असेल. प्रचालक (इश्युईंग) कंपनीने/प्रायोजक गट-कंपनीद्वारा केलेल्या अंतिम उपयोगांचे ऑडिट-ट्रेल, एडी बँकेद्वारे प्रमाणित करुन रिझर्व बँकेकडे पाठविले जावे.

कार्यकारी रीत –ईसीबी उभी करण्यासाठी, मंजुरी मार्गाखाली एफसीईबी देण्यासाठी रिझर्व बँकेची पूर्व मंजुरी घेणे आवश्यक आहे. एफसीईबीबाबतचे अहवाल पाठविण्याची व्यवस्था विद्यमान ईसीबी धोरणानुसार असेल.

(१५)सक्षम समिती

रिझर्व्ह बँकेने मंजूरी मार्गाखाली येणाऱ्या प्रस्तावांचा विचार करण्यासाठी एक सक्षम समिती स्थापन केली आहे.

२. अहवाल देण्याची व्यवस्था आणि माहितीचे वितरण

१) अहवाल देण्याची व्यवस्था आणि माहितीचे वितरण

(अ) कार्यपध्दती सोपी करण्यासाठी, कर्जाच्या करारपत्राची प्रत सादर करण्याची पध्दत कमी करण्यात आली आहे.

(ब) कर्ज नोंदणी क्रमांक मिळण्यासाठी, ऋणकोला कंपनी सेक्रेटरी (सीएस) किंवा चार्टर्ड अकाउंटंट (सिए) यांनी प्रमाणित केलेला नमुना ८३ दोन प्रतीत नियुक्त एडी बँकेला सादर करणे आवश्यक आहे. नियुक्त बँकेने एक प्रत संचालक, बॅलन्स ऑफ पेमेंटस स्टॅटीस्टिक्स डिविजन, डिपार्टमेंट ऑफ स्टॅटीस्टिकल ॲनालायसीस अँड कॉम्प्यूटर सर्विसेस (डिइएसएसीएस), भारतीय रिझर्व्ह बँक, वांद्रे-कुर्ला संकुल, मुंबई ४०० ०५१ यांच्याकडे पाठवायची आहे. (टीपः कर्जाच्या करारपत्राच्या, एफसीसीबीसाठी प्रस्ताव कागदपत्रांच्या प्रती नमुना ८३ समवेत सादर करण्याची आवश्यकता नाही).

(क) डिइएसएसीएस, रिझर्व्ह बँकेकडून कर्ज नोंदणी क्रमांक प्राप्त झाल्यानंतरच ऋणको कर्ज उचलू शकतो.

(ड) ऋणकोनी नियुक्त एडी बँकेने प्रमाणित केलेले इसीबी-२ विवरणपत्र मासिक तत्त्वावर ज्या महिन्यासाठी ते असेल त्याच्या समाप्तीपासून सात दिवसांच्या आत डिइएसएसीएस, आरबीआयकडे पोहोचेल असे पाठविणे आवश्यक आहे.

(टीपः इसीबीशी संबंधित पूर्वीची सर्व विवरणपत्रे म्हणजे इसीबी ३ - इसीबी ६ जानेवारी ३१, २००४ पासून बंद करण्यात आली आहेत).

अधिक पारदर्शकता आणण्यासाठी, स्वयंचलित मार्ग आणि मंजूरी मार्ग अशा दोन्ही इसीबीखालील ऋणकोचे नाव, रक्कम, हेतू आणि मुदतपूर्ती याबाबतीतील माहिती रिझर्व्ह बँकेच्या वेबसाइटवर मासिक तत्त्वावर ज्या महिन्याशी ती संबंधित असेल त्यानंतर एक महिन्याच्या अंतराने ठेवण्यात येईल.

२) माहितीचे वितरण

अधिक पारदर्शकता आणण्यासाठी, स्वयंचलित मार्ग आणि मंजूरी मार्ग अशा दोन्ही इसीबीखालील ऋणकोचे नाव, रक्कम, हेतू आणि मुदतपूर्ती याबाबतीतील माहिती रिझर्व्ह बँकेच्या वेबसाइटवर मासिक तत्त्वावर ज्या महिन्याशी ती संबंधित असेल त्यानंतर एक महिन्याच्या अंतराने ठेवण्यात येईल.

३. संरचित कर्तव्ये

विद्यमान रुपांतरण मूल्यातील बदलामुळे एफसीसीबींची पुनर्ररचना करण्यास परवानगी नाही. रुपांतरण मूल्यातील बदल नसल्यास, एफसीसीबीच्या पुनर्ररचनेसाठीचे प्रस्ताव, त्या प्रस्तावांच्या गुणवत्तेच्या आधाराने मंजुरी-मार्गाखाली विचारात घेतले जातील.

दोन निवासी व्यक्तीं दरम्यान कर्ज घेणे व कर्ज देणे ह्यासाठी विदेशी मुद्रा व्यवस्थापन अधिनियम, १९९९ च्या कोणत्याही तरतुदी लागु होत नाहीत. एखाद्या अनिवासी व्यक्तीने दिलेल्या हमी विरुध्द रुपयांमधील कर्ज दिले जाते तेथे, ती हमी आवाहित करेपर्यंत व अनिवासी हमीदाराला, त्या हमीखालील दायित्व पूर्ण करेपर्यंत, (म्हणजे – (१) भारतात ठेवलेल्या रुपयांमधील शिलज्केतून केलेले प्रदान किंवा (२) भारतातील एडी बँकेत ठेवलेल्या त्याच्या एफसीएनआर(बी)/एनआरई खात्यात डेबिट करुन किंवा (३) भारतात निधीचे प्रेषण करुन) विदेशी मुद्ेचा कोणताही व्यवहार होत नाही. अशा बाबतीत, अनिवासी हमीदार, ती रक्कम वसुल करण्यासाठी निवासी कर्जदाराविरुध्द त्याच्या हक्काची अंमलबजावणी करु शकतो आणि वसुली झाल्यावर, दायित्व पूर्ण झाले असल्यास, अंतर्गत प्रेषण करुन किंवा एफसीएनआर(बी)/एनआरई खात्यात डेबिट करुन त्या रकमेचे प्रत्यावर्तन करु शकतो. तथापि ते दायित्व, रुपयांमधील शिलकेमधून पूर्ण केले गेले असल्यास, वसुल केलेली रक्कम, अनिवासी हमीदाराच्या एनआरओ खात्यात जमा केली जाऊ शकते.

रिझर्व बँकेने, तिची अधिसूचना क्र.फेमा २९/आरबी-२००० दि. सप्टेंबर २६, २००० अन्वये, मुख्य ऋणको असलेल्या निवासी व्यक्तीद्वारे, भारताबाहेर निवासी असलेल्या व हमीचे दायित्व पूर्ण करणाऱ्या व्यक्तीला प्रदान करण्यास सर्वसाधारण परवानगी दिली आहे. त्यानुसार, त्या अनिवासी व्यक्तीने, भारतात प्रेषण केलेल्या निधीमधून किंवा त्याच्या एफसीएनआर(बी)/एनआरई खात्यात डेबिट करुन दायित्व पूर्ण केले असल्याच्या बाबतीत, त्या हमीदाराच्या एफसीएनआर(बी)/एनआरओ खात्यात क्रेडिट करुन पुनरप्रदान केले जावे – मात्र, अशा बाबतीत, प्रेषण/क्रेडिट केलेली रक्कम, त्या अनिवासी हमीदाराने, आवाहित केलेल्या हमीच्या विरुध्द प्रदान केलेल्या रकमेच्या रुपयात सममूल्य रकमेपेक्षा अधिक नसावी.

पात्र असलेल्या अनिवासी संस्थांद्वारांना मिळालेली वाढीव क्रेडिटची सुविधा, केवळ पायाभूत सोयींचा विकास करणाऱ्या भारतीय कंपन्यांद्वारे, परिपत्रक डीएनबीएस.पीडी.सीसी.क्र.१६८/०३.०२.०८९/२००९-१० दि. फेब्रुवारी १२, २०१० मधील मार्गदर्शक तत्वांनुसार, रिझर्व बँकेने इन्फ्रास्ट्रक्चर फायनान्स कंपन्या (आयएफसी) म्हणून वर्गीकृत केलेल्या कंपन्यांद्वारे, भांडवली बाजारातील संलेख (जसे डिबेंचर्स व बाँड्स) देऊन उभ्या केलेल्या देशांतर्गत कर्जांनाही स्वयंचलित मार्गाखाली, पुढील अटींवर दिली जावी – (१) बहुपार्श्विक/प्रादेशिक वित्तीय संस्था/सरकारी मालकीच्या विकास वित्तीय संस्था/विद्यमान ईसीबी मार्गदर्शक तत्वांनुसार असलेले थेट विदेशी इक्विटी धारक (भरणा भांडवलाच्या किमान २५ टक्के धारण) आणि अप्रत्यक्ष विदेशी इक्विटी धारक (भरणा भांडवलाच्या किमान ५१ऽ धारण) ह्यांच्याद्वारे क्रेडिटमध्ये वाढ दिली जावी. (२) संबंधित कर्ज संलेखाची परिपक्वता किमान सात वर्षे असावी. (३) ७ वर्षांपर्यंत सरासरी परिपक्वता काल असलेल्या अशा भांडवली बाजार संलेखांसाठी, पूर्व प्रदान आणि कॉल/पुट पर्याय ह्यांना परवानगी नाही. (४) वाढीव कर्जा संबंधाने असलेले हमीशुल्क आणि इतर खर्च हा संबंधित मुद्दल रकमेच्या २ऽ पर्यंतच सीमित असावा. (५) अशा वाढविलेल्या कर्जाचे आवाहन केल्यानंतर, हमीदाराने त्याचे दायित्व पूर्ण केल्यास किंवा, ते अर्हताप्राप्त अनिवासी संस्थेला विदेशी मुद्रेत परत करण्याची परवानगी असल्यास, त्या ट्रेड क्रेडिट/ईसीबीच्या परिपक्वता कालासाठी लागु असलेली संपूर्ण खर्चाची मर्यादा त्या नोव्हेटेड कर्जालाही लागु होते. सरासरी परिपक्वता कालावर अवलंबून असलेल्या संपूर्ण खर्चाच्या मर्यादा पुढीलप्रमाणे लागु आहेत

आवाहन केल्यावर कर्जाचा सरासरी परिपक्वता काल	सहा महिन्यांच्या वर संपूर्ण खर्च मर्यादा लिबॉर ।
३ वर्षांपर्यंत	२०० बेसिस पॉईंट्स
तीन वर्षे व पाच वर्षांपर्यंत	३०० बेसिस पॉईंट्स
पाच वर्षांहून अधिक	५०० बेसिस पॉईंट्स

* कर्ज घेतल्याचे संबंधित चलन किंवा लागु असलेला बेंचमार्क.
(६) कसुरीच्या बाबतीत आणि त्या कर्जावरील प्रक्रिया रुपयांमध्ये केलेली असल्यास, लागु असलेला दर, त्या बाँड्सचे कुपन किंवा, नोव्हेशनच्या तारखेस, भारत सरकारच्या ५ वर्षांच्या सिक्युरिटीच्या बाजार-उत्पन्नावरील २५० बीपीएस ह्यापैकी जे अधिक असेल तेवढा असेल.
(७) असे वाढीव क्रेडिट मिळविण्यास इच्छुक आयएफसींनी, परिपत्रक डीएनबीएस.पीडी.सीसी.क्र.१६८/०३.०२.०८९/२००९-१० दि. फेब्रुवारी १२, २०१० मध्ये दिलेल्या पात्रता निकषांचे आणि प्रुडेंशियल नॉर्म्सचे पालन केले असावे आणि असे नोव्हेटेड कर्ज विदेशी मुद्रेमधील असल्यास, त्या आयएफसीने विदेशी मुद्रेचे संपूर्ण एक्सपोजर हेज करावे आणि
(८) ईसीबीसंबंधाने असलेल्या अहवाल पाठविण्याच्या आवश्यकता अशा नोव्हेटेड कर्जांनाही लागु असतील.

(४) **टेक-आऊट फायनान्स** : विद्यमान नॉर्म्सच्या अनुसार, ईसीबीसह असलेल्या रुपयांमधील देशांतर्गत कर्जांचे पुनर्वित्तीकरण करण्यास परवानगी नाही. तथापि, पायाभूत सोयी क्षेत्रांच्या अर्थसहाय्याच्या विशेष गरजांचा विचार करता, टेक आऊट फायनान्सची योजना तयार करण्यात आली आहे. त्यानुसार, नवीन प्रकल्पांच्या विकासासाठी, बंदरे व विमानतळ, रस्ते व पूल आणि ऊर्जा क्षेत्रातील अर्हताप्राप्त कर्जदारांद्वारे, देशांतर्गत बँकांकडून रुपयांच्या स्वरुपात घेतलेल्या कर्जांसाठी, मंजुरी मार्गाखाली, ईसीबी मार्फत टेक आऊट फायनान्सिंगची व्यवस्था करण्यास पुढील अटींवर परवानगी देण्यात आली आहे — (१) तो पायाभूत सोयी प्रकल्प विकसित करणाऱ्या कॉर्पोरेटने, ठरविलेल्या कमर्शियल ऑपरेशन डेट (सीओडी) पासून तीन वर्षांच्या आत त्या कर्जाचे टेक आऊट करण्याबाबत, देशांतर्गत बँका आणि विदेशातील मान्यताप्राप्त धनको ह्यांच्याशी अटींसह किंवा विनाअट टेक आऊट करण्याबाबत त्रिपक्षीय करार केलेला असावा. ह्या करारनाम्यात त्या टेक आऊट करण्याची तारीख निर्देशित केलेली असावी (२) अशा कर्जाचा किमान सरासरी परिपक्वता काल सात वर्षांचा असावा (३) त्या पायाभूत सोयी प्रकल्पाला अर्थसहाय्य करणाऱ्या देशांतर्गत बँकेने टेक आऊट फायनान्सिंग संबंधीच्या विद्यमान प्रुडेंशियल नॉर्म्सचे पालन केले असावे (४) टेक आऊट होईपर्यंत विदेशातील धनकोला देय असलेले शुल्क (असल्यास) प्रतिवर्ष १०० बीपीएसपेक्षा अधिक असू नये. (५) टेक आऊट केल्यानंतर, विदेशातील धनकोने टेक आऊट करण्यास संमती दिलेले शेष कर्ज ईसीबी म्हणून समजले जाईल आणि ते कर्ज एका परिवर्तनीय विदेशी मुद्रेत असेल आणि ईसीबी संबंधीच्या सर्व विद्यमान नॉर्म्सचे पालन केले जावे (६) ह्या टेक आऊट फायनान्सबाबत देशांतर्गत बँका/वित्तीय संस्थांना हमी देण्यास परवानगी नाही (७) टेक आऊटचा प्रसंग घडल्यानंतर, देशांतर्गत बँकेला तिच्या ताळेबंदावर कोणतेही दायित्व दाखविण्यास परवानगी नाही (८) ईसीबी धोरणाखाली विहित केलेल्या अहवाल व्यवस्थांचे अनुसरण केले जावे.

५. इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांची पूर्तता

उभारण्यात /वापरण्यात आलेल्या इसीबीचा इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार आणि रिझर्व्ह बँकेच्या नियमन /आदेशांप्रमाणे उपयोग केला जात आहे हे पाहण्याची प्राथमिक जबाबदारी संबंधित ऋणकोची आहे आणि इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांच्या कोणत्याहि प्रकारच्या उल्लंघनाकडे गंभीरपणे पाहिले जाईल आणि ते एफइएमए १९९९(सीएफ. ए.पी. (डीआयआर मालिका).परिपत्रक क्रक़. ३१ दिनांक फेब्रुवारी १, २००५) अधीन दंडात्मक कारवाईला आमंत्रण ठरेल. नियुक्त एडी बँकानी प्रमाणित करण्याच्या वेळेस इसीबी उभारणे/उपयोग इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांच्या अनुसार आहे याची खात्री करणे आवश्यक आहे.

६. इसीबीचे समभागात रूपांतर

(१) इसीबीचे समभागात रूपांतर करण्यास खालील अटींवर परवानगी आहेः

(अ) कंपनीचे कार्य थेट विदेशी गुंतवणूकिसाठी स्वयंचलित मार्गाखाली समाविष्ट आहे किंवा विदेशी समभाग सहभागासाठी कंपनीने सरकारची मंजूरी प्राप्त केली आहे.

(ब) ऋणकोच्या अशा समभागात रूपांतरानंतर विदेशी समभाग धारणा क्षेत्रीय मर्यादेच्या, काही असल्यास, आत आहे, आणि

(क) सूचिबध्द असलेल्या/नसलेल्या, जसे प्रकरण असेल त्याप्रमाणे, कंपन्यांच्या बाबतीत, समभागांच्या किंमती सेबी आणि पूर्वाश्रमींच्या सीसीआय मार्गदर्शक तत्त्वांप्रमाणे/नियमनांप्रमाणे आहेत.

(२) इसीबीचे रूपांतर रिझर्व्ह बँकेला खालीलप्रमाणे कळवावेः

(अ) ऋणकोनी **थकित इसीबीचे समभागात संपूर्ण रूपांतर** नमुना एफसी-जीपीआर मध्ये रिझर्व्ह बँकेच्या संबंधित विभागीय कार्यालयाला त्याचप्रमाणे इसीबी-२ नमुन्यात डिइएसएसीएस, आरबीआयला ज्या महिन्यासाठी ते असेल त्याच्या समाप्तीपासून सात दिवसांच्या आत कळविणे आवश्यक आहे. इसीबी-२ नमुन्याच्या वरच्या बाजूला 'समभागात संपूर्ण रूपांतरित इसीबी' असे शब्द स्पष्टपणे दर्शवावेत. एकदा कळविल्यानंतर, त्यानंतरच्या महिन्यात इसीबी-२ नमुना सादर करणे आवश्यक नाही.

(ब) **थकित इसीबीच्या अंशतः समभागात रूपांतराच्या** बाबतीत, ऋणकोनी रूपांतरित केलेला हिस्सा नमुना एफसी-जीपीआर मध्ये त्याचप्रमाणे इसीबी-२ मध्ये संबंधित विभागीय कार्यालयाला रूपांतर न केलेल्या हिश्शापासून रूपांतर केलेला हिस्सा स्पष्टपणे वेगळा दाखवून कळविणे आवश्यक आहे. इसीबी-२ नमुन्याच्या वरच्या बाजूला 'अंशतः समभागात रूपांतरित इसीबी' असे शब्द स्पष्टपणे दर्शवावेत. त्यानंतरच्या महिन्यात, इसीबीचा शेष भाग इसीबी-२ नमुन्यात डिएएसएसीएसला कळवावा.

७. इसीबीचे स्फटिकीकरण

भारतातील कॉर्पोरेटसनी रुपयात उभारलेल्या इसीबीला हमी देण्यातून उद्भवणाऱ्या विदेशी चलनातील त्यांच्या दायित्वाचे स्फटिकीकरण करू इच्छिणाऱ्या एडी बँका मुख्य महाव्यवस्थापक, विदेशी विनिमय विभाग, बाह्य व्यावसायिक कर्ज खंड, भारतीय रिझर्व्ह बँक, मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई यांच्याकडे ऋणकोचे नाव, उभारलेली रक्कम, मुदतपूर्ती, हमी/लेटर ऑफ कंफर्टला आवाहन करण्यामागील परिस्थिती, कसूर केल्याची तारीख, संबंधित एडी बँकेच्या समुद्रपार शाखेच्या दायित्वावरील त्याचा परिणाम आणि अन्य संबंधित घटक असा तपशील देऊन अर्ज करावा.

८. पूर्वाश्रमींच्या युएस डॉलर ५ दशलक्ष योजनेखालील इसीबी

नियुक्त एडी बँका, पूर्वाश्रमीच्या युएस डॉलर ५ दशलक्ष योजनेखाली उभारलेल्या कर्जांचा परतफेडिचा कालावधी लांबविण्यास, कोणत्याहि अतिरिक्त खर्चाविना अशा पुनरआखणीसाठी समुद्रपार कर्जदाराच्या मान्यतापत्राअधीन, परवानगी देऊ शकते. लोन की/कर्ज नोंदणी क्रमांक यासह विद्यमान आणि सुधारित परतफेडीचा कार्यक्रम यांच्यासह

अशा मंजूरीबाबत प्रथम मुख्य महाव्यवस्थापक, विदेशी विनिमय विभाग, भारतीय रिझर्व्ह बँक, मध्यवर्ती कार्यालय, इसीबी खंड, मुंबई याना मंजूरीपासून सात दिवसांच्या आत आणि नंतर इसीबी-२ मध्ये कळविण्यात यावे.

(९) **कार्यरीतींची तर्कसंगती – एडींना अधिकार देणे** : डीएसआयएमकडून एलआरएन घेतल्यानंतर ईसीबीच्या अटी व शर्तीमध्ये बदल करण्यासाठी आरबीआयकडून पूर्व मंजुरी घेणे आवश्यक आहे. ईसीबींच्या कर्जदारांकडून आलेल्या पुढील विनंतींना मंजुरी देण्यासाठी, काही विशिष्ट अटींवर, नेमलेल्या एडी वर्ग - १ बँकांना अधिकार देण्यात आले आहेत.

(अ) ड्रॉडाऊन/परतफेड वेळापत्रकातील बदल/दुरुस्त्या – आधीच प्राप्त केलेल्या ईसीबीच्या ड्रॉडाऊन/परतफेड वेळापत्रकात, (मंजुरी व स्वयंचलित अशा दोन्हीही मार्गांखालील) बदल/दुरुस्त्यांना नेमलेल्या एडी वर्ग - १ बँका मंजुरी देऊ शकतात – मात्र, त्यासाठी एलआरएन मिळवितेवेळी घोषित केलेला सरासरी परिपक्वता काल तसाच ठेवला गेला पाहिजे. ड्रॉडाऊन/परतफेड वेळापत्रकातील बदल डीएसआयएम, आरबीआय ह्यांना, फॉर्म क३ मध्ये त्वरित कळविले जावेत. तथापि, ईसीबीची मूळ परिपक्वता संपल्यावर, परतफेडीमध्ये लांबण/रोल ओव्हर करण्यासाठी रिझर्व बँकेची पूर्व मंजुरी घ्यावी लागेल.

(ब) कर्ज घेण्याच्या चलनामधील बदल – स्वयंचलित तसेच मंजुरी अशा दोन्हीही मार्गाखाली प्राप्त केलेल्या ईसीबींबाबत, कर्जदार कंपनीने कर्जाच्या चलनात बदल करण्याबाबतची विनंती नेमलेल्या एडी वर्ग - १ बँका मंजुर करु शकतात – मात्र त्या ईसीबीच्या इतर सर्व अटी व शताअमध्ये कोणताही बदल झालेला नसावा. तथापि, एडी वर्ग - १ बँकांनी खात्री करुन घ्यावी की कर्जाचे प्रायोजित चलन मुक्तपणे परिवर्तनीय आहे.

(क) एडी बँकेत बदल –ईसीबी संबंधीचे व्यवहार करण्यासाठी, कर्जदार कंपनीने तिची नेमलेली विद्यमान एडी बँक बदलण्यास, नेमलेल्या एडी वर्ग - १ बँका परवानगी देऊ शकतात. मात्र - योग्य ती चौकशी केल्यानंतर, विद्यमान एडी बँकेकडून नाहरकत प्रमाणपत्र (एनओसी) घेतले जावे.

(ड) कर्जदार कंपनीच्या नावात बदल – नेमलेल्या एडी वर्ग - १ बँका, कर्जदार कंपनीच्या नावातील बदलाला परवानगी देऊ शकतात – मात्र, रजिस्ट्रार ऑफ कंपनीजकडून नावात बदल केल्याबाबतचे पूरक कागदपत्रे सादर केली जावीत.

(ड) मान्यताप्राप्त धनकोमध्ये बदल – जेव्हां मूळ धनको हा एक आंतरराष्ट्रीय बँक किंवा बहुपक्षीय वित्तीय संस्था (जसे आयएफसी, सीडीसी, एडीबी इ.) किंवा प्रादेशिक वित्तीय संस्था किंवा सरकारी मालकीची विकास-वित्तीय संस्था किंवा एक्सपोर्ट क्रेडिट एजन्सी किंवा साधन सामग्रीचा पुरवठेदार असेल आणि नवीन धनकोही वर निर्देश केलेल्यांपैकी एका वर्गामधील असेल आणि प्राधिकृत डीलरने खात्री करुन घेतली असेल की, विद्यमान ईसीबी नॉर्म्सनुसार, नवीन धनको हा एक मान्यताप्राप्त धनको आहे; त्या ईसीबीच्या इतर अटी व शताअमध्ये कोणताही बदल झालेला नाही व ती ईसीबी विद्यमान मार्गदर्शक तत्वांनुसारच आहे. तेथे नेमलेल्या एडी वर्ग - १ बँका, ईसीबी कर्जदारांकडून, मान्यताप्राप्त धनकोत बदल करण्याबाबतची विनंती मंजुर करु शकतात. मान्यताप्राप्त धनकोमधील बदल, सांख्यिकी व माहिती व्यवस्थापन विभाग, रिझर्व बँक ह्यांना फॉर्म क३ मध्ये त्वरित कळविले जावेत.
तथापि, विदेशी इक्विटीधारक व विदेशी सहभागी व्यक्ती/संस्था ह्यांच्याबाबत, मान्यताप्राप्त धनकोमधील बदलांसाठी रिझर्व बँकेची पूर्व मंजुरी घेणे आवश्यक आहे.

भाग - २

भारतात आयातीसाठी व्यापारी क्रेडिटस

‘व्यापारी क्रेडिटस’ (टिसी) याचा संदर्भ समुद्रपार पुरवठादार, बँक आणि वित्तीय संस्थेने तीन वर्षांपेक्षा कमी मुदतपूर्तीची आयातीसाठी थेट पुरविलेल्या क्रेडिटसशी आहे. वित्तपुरवठ्याच्या स्त्रोतानुसार अशा व्यापारी क्रेडिटसमध्ये पुरवठादाराचे क्रेडिट आणि खरेदीदाराचे क्रेडिट समाविष्ट आहे. पुरवठादाराच्या क्रेडिटचा संबंध समुद्रपार पुरवठादाराने भारतात आयातीसाठी दिलेल्या क्रेडिटशी आहे, तर खरेदीदाराच्या क्रेडिटचा

संदर्भ आयातदाराने भारताबाहेरील बँक किंवा वित्तीय संस्थेकडून तीन वर्षापेक्षा कमी मुदतपूर्तीने भारतातील आयातीच्या प्रदानासाठी व्यवस्था केलेल्या कर्जाशी आहे. याची नोंद घ्यावी कि, तीन वर्षे किंवा त्याहून अधिक काळासाठी खरेदीदाराचे क्रेडिट किंवा पुरवठादाराचे क्रेडिट बाह्य व्यावसायिक कर्जे (इसीबी) प्रवर्गाखाली येते जी इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वानी शासित आहेत.

अ) रक्कम आणि मुदतपूर्ती

डीजीएफटीच्या चालू विदेश व्यापार धोरणाखाली अनुज्ञेय असलेल्या आयातीसाठी प्रति आयात व्यवहार युएस डॉलर २० दशलक्ष पर्यंतच्या भारतातील आयातीसाठी एक वर्षापर्यंतच्या(नौप्रेषाच्या तारखेपासून) मुदतपूर्ती कालावधीसाठी व्यापारी क्रेडिटस मंजूर करण्यास एडी बँकाना परवानगी आहे. डीजीएफटीने वर्गीकृत केल्याप्रमाणे भांडवली मालाच्या आयातीसाठी, एडी बँका एक वर्षापेक्षा अधिक आणि तीन वर्षापेक्षा कमी मुदतपूर्तीने प्रति आयात व्यवहार युएस डॉलर २० दशलक्षापर्यंत व्यापारी क्रेडीटस मंजूर करू शकतात. अनुज्ञेय कालावधीच्या पलिकडे रोलओव्हर /वाढीसाठी परवानगी नाही.

एडी बँकांनी प्रति आयात व्यवहार युएस डॉलर २० दशलक्षांपेक्षा अधिक व्यापारी क्रेडिटस मंजुर करू नयेत.

ब) ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा

विद्यमान ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा खालील प्रमाणे आहेतः

मुदतपूर्ती कालावधी	**सहा महिन्यांवरील ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादा लिबॉर ***
एक वर्षापर्यंत	२०० बेसीस पॉइंट
एक वर्षाहून अधिक पण तीन वर्षाहून कमी	

* क्रेडिटच्या संबंधित चलनासाठी किंवा लागू असलेल्या बेंचमार्कसाठी.

ऑल-इन-कॉस्ट मर्यादेत व्यवस्था करण्याचा आकार , अपफ्रंट शुल्क, व्यवस्थापन शुल्क, हाताळणी/प्रकिया आकार, ऑउट ऑफ पॉकेट आणि काही असल्यास, कायदेशीर खर्च समाविष्ट आहेत.

क) हमी

एडी बँकाना विदेश व्यापार धोरणाखाली अनुज्ञेय असलेल्या सर्व बिन-भांडवली मालाच्या आयातीसाठी एक वर्षापर्यंच्या कालावधीसाठी आणि भांडवली मालाच्या आयातीसाठी तीन वर्षापर्यंतच्या कालवधीसाठी रिझर्व्ह बँकेद्वारे वेळोवेळी निर्गमित करण्यात येणाऱ्या सावधगिरीबाबतच्या मार्गदर्शक तत्त्वांच्या अधीन प्रति व्यवहार युएस डॉलर २० दशलक्ष पर्यंत, समुद्रपार पुरवठादार, बँका आणि वित्तीय संस्था यांच्या नावे लेटर ऑफ क्रेडिट/हमी

/वचनपत्र (एलओयु)/लेटर ऑफ कंफर्ट देण्यास परवानगी आहे. अशा लेटर ऑफ क्रेडिट/हमी/ एलओयु/एलओसी यांचा कालावधी नौप्रेषाच्या तारखेपासून ग्राह्य धरलेल्या क्रेडिटकालावधी बरोबर समाप्त झाला पाहिजे.

ड) अहवाल देण्याच्या व्यवस्था

एप्रिल २००४ पासून पुढे एडी बँकानी त्यांच्या सर्व शाखानी महिन्यात मंजूर केलेल्या मंजूरी, काढलेल्या रकमा, वापर आणि व्यापारी क्रेडिटची परतफेड यासंबंधातील तपशील, एकत्रित विवरणपत्रात, टीसी नमुन्यात (परिशिष्ट ४ मधील प्रारूप) संचालक, आंतरराष्ट्रीय वित्तपुरवठा विभाग, आर्थिक विश्लेषण आणि धोरण विभाग, भारतीय रिझर्व्ह बँक, मध्यवर्ती कार्यालय इमारत, ८वा मजला, फोर्ट, मुंबई -४०० ००१ (आणि एमएस-एक्सेल फाइल मध्ये deapdif@rbi.org.in कडे इमेल द्वारा) यांच्याकडे पुढील महिन्याच्या १० तारखेपेक्षा उशीरा पोचणार नाही अशा प्रकारे पाठविला पाहिजे. एडी बँकेने प्रत्येक व्यापारी क्रेडिटला एक अनन्य ओळख क्रमांक द्यावा.

डिसेंबरपासून २००४ पासून पुढे एडी बँकानी निर्गमित केलेल्या एलसीज/हमी/ एलओयु/एलओसी बाबतीत माहिती, एकत्रित विवरणपत्रात अंतराने (परिशिष्ट ५ मधील प्रारूप) मुख्य महाव्यवस्थापक, विदेशी विनिमय विभाग, इसीबी खंड, भारतीय रिझर्व्ह बँक, मध्यवर्ती कार्यालय इमारत, फोर्ट, मुंबई – ४०० ००१(आणि एमएस-एक्सेल फाईलमध्ये fedcoecbd@rbi.org.in वर इमेल द्वारे) पुढील महिन्याच्या १० तारखेच्या आत पोचेल अशा प्रकारे पुरविणे आवश्यक आहे.

परिशिष्ट १

नमुना इसीबी

<u>मंजूरी मार्गाखाली बाह्य व्यावसायिक कर्जे उभारण्यासाठी अर्ज</u>

सूचना

अर्जदाराने पूर्ण भरलेला अर्ज नियुक्त अधिकृत डिलरमार्फत प्रभारी मुख्य महाव्यवस्थापक, विदेशी विनिमय विभाग, मध्यवर्ती कार्यालय, इसीबी खंड, भारतीय रिझर्व्ह बँक, मुंबई ४०० ००१ यांच्याकडे सादर करावा.

कागदपत्रे

अधिकृत डिलरने (संबंधित) प्रमाणित केलेली ख़ालील कागदपत्रे, अर्जाबरोबर पाठवावीत.
(१) प्रस्तावित इसीबीच्या अटी आणि शर्तीचा संपूर्ण तपशील पुरविणाऱ्या समुद्रपार कर्जदाराच्या/पुरवठादाराच्या पत्राची प्रत.

(२) आयातीच्या कंत्राटाची, प्रारूप/व्यावसायिक इन्व्हॉइस/ बील ऑफ लेडिंगची प्रत.

भाग- ए — ॠणकोची सर्वसाधारण माहिती
१. अर्जदाराचे नाव

(ठळक अक्षरात)
पत्ता

----

२. अर्जदाराची स्थिती
१) खाजगी क्षेत्र
२) सार्वजनिक क्षेत्र

भाग-ब प्रस्तावित इसीबीची माहिती ______________________________

डॉलर सममूल्य चलनाची रक्कम

१. इसीबीचा तपशील

(अ) इसीबीचा हेतू

(ब) इसीबीचे स्वरूप (कृपया उचित चौकोनात (x) टाका)

(१) पुरवठादाराचे क्रेडिट	
(२) खरेदीदाराचे क्रेडिट	
(३) संघटीत कर्ज	

(४) निर्यात क्रेडिट	
(५) विदेशी सहयोगी/समभाग धारकाकडून कर्जे (रक्कम, ऋणको कंपनीच्या पूर्ण भरणा केलेल्या समभाग धारणेतील टक्केवारी यांच्या तपशीलासह)	
(६) फ्लोटींग दर टीपा	
(७) स्थायी दर रोखे	
(८) लाईन ऑफ क्रेडीट	
(९) व्यावसायिक बँक कर्ज	
(१०) अन्य (कृपया विनिर्दिष्टीत करा)	

(क) इसीबीच्या अटी आणि शर्ती

(१) व्याजाचा दर :
(२) अप-फ्रंट शुल्क :
(३) व्यवस्थापन शुल्क :
(४) अन्य आकार, काही असल्यास (कृपया विनिर्दिष्टीत करा) :
(५) ऑल-इन-कॉस्ट :
(६) बांधिलकी शुल्क
(७) दंडात्मक व्याजाचा दर :
(८) इसीबीचा कालावधी :
(९) कॉल/पुट पर्याय, काही असल्यास, त्याचा तपशील :
(१०) वाढीव/ अधिस्थगन कालावधी :
(११) परतफेडीच्या अटी (अर्धवार्षिक/वार्षिक/बुलेट) :
(१२) सरासरी मुदतपूर्ती :

---

२. कर्जदाराचा तपशील

कर्जदाराचे/पुरवठादाराचे नाव आणि पत्ता

____

३. काही असल्यास, पुरविण्यात येणाऱ्या सुरक्षेचे स्वरूप.

भाग- क – ड्रॉ डाउन आणि परतफेडीबाबत माहिती

प्रस्तावित अनुसूचि								
ड्रॉ - डाउन			**मुदलाची परतफेड**			**व्याजाचे प्रदान**		
महिना	**वर्ष**	**रक्कम**	**महिना**	**वर्ष**	**रक्कम**	**महिना**	**वर्ष**	**रक्कम**

भाग – ड - अतिरिक्त माहिती

१. प्रकल्पाबाबत माहिती

१) प्रकल्पाचे नाव आणि स्थान :

२) प्रकल्पाचा एकूण खर्च : रु. युएस डॉलर

३) एकूण इसीबी प्रकल्प खर्चाची टक्केवारी म्हणून :

४) प्रकल्पाचे स्वरूप :

५) वित्तिय संस्था/बँकानी मूल्यन केले आहे काय :

६) पायाभूत सुविधा क्षेत्र :

अ) उर्जा
ब) दूरसंचरण
क) रेल्वे
ड) रस्ते, पूलांसह
इ) बंदरे
फ) औद्योगिक पार्क्स
ग) नागरी संरचना – पाणीपुरवठा, स्वच्छता आणि मलनिःसारण

७) कोणत्याहि संविधीक प्राधिकरणाचा निपटारा
आवश्यक आहे काय? असल्यास प्राधिकरणाचे
नाव, निपटारा क्र. आणि तारीख द्या.

२. चालू आणि आधीच्या तीन आर्थिक वर्षात प्राप्त केकेले इसीबी (पहिल्या वेळी कर्ज घेणाऱ्यास लागू नाही)					
वर्ष	**नोंदणी क्र.**	**चलन**	**कर्जाची रक्कम**	**वाटप केलेली रक्कम**	**थकित रक्कम***

* अर्ज केल्याच्या तारखेला काही असल्यास, परतफेडीच्या नक्त

भाग - इ- प्रमाणीकरण

१. अर्जदाराद्वारे

आम्ही या द्वारे प्रमाणित करीत आहोत कि, (१) उक्त नमूद तपशील आमच्या उत्तम माहिती आणि विश्वासनुसार खरा आणि बरोबर आहे, आणि (२) उभारण्यात आलेले इसीबी अनुज्ञेय हेतूसाठीच वापरण्यात येईल.

(अर्जदाराच्या अधिकृत अधिकाऱ्याची सही)

स्थानः---------------
नावः------------------------------
तारीखः-----------------------शिक्का
हुद्दाः------------------
फोन नं.-------------------------------
फॅक्सः-------------------------------

इमेलः--------------------------------

----

२. अधिकृत डिलरद्वारा –

आम्ही याद्वारे प्रमाणित करीत आहोत कि, (१) अर्जदार हा आमचा ग्राहक आहे आणि (२) आम्ही अर्जाची आणि प्रस्तावित कर्जाच्या संबंधातील कर्जदाराच्या/पुरवठादाराच्या मूळ ऑफर पत्राची आणि कागदपत्रांची छाननी केली आहे आणि ते योग्य प्रकारे असल्याचे आढळून आले आहे.

(अधिकृत अधिकाऱ्याची सही)

स्थानः----------------------------
नावः--------------------------------
तारीख ----------------- शिक्का ----------------
बँकेचे/शाखेचे नाव--
ए.डी. संकेत-------------------------------------

परिशिष्ट २

नमुना ८३

विदेशी विनिमय व्यवस्थापन अधिनियम, १९९९ अधीन कर्जाच्या कराराचा तपशील कळविणे
(सर्व प्रवर्गांसाठी आणि इसीबीच्या कोणत्याहि रकमेसाठी)

सूचनाः

१. ऋणकोने पूर्ण भरलेला, कंपनी सेक्रेटरी (सीएस) किंवा चार्टर्ड अकाउंटंट(सीए) किंवा अधिकृत डिलर(एडी) यांनी प्रमाणित केलेला नमुना ८३, दोन प्रतीत सादर करणे आवश्यक आहे. एडीने एक प्रत संचालक, बॅलन्स ऑफ पेमेंटस स्टॅटिस्टिक्स डिविजन, डिपार्टमेंट ऑफ स्टॅटीस्टिकल ॲनालायसीस अँड कॉमप्युटर सर्विसेस (डीइएसएसीएस), भारतीय रिझर्व्ह बँक, वांद्रे-कुर्ला संकुल, मुंबई ४०० ०५१ यांच्याकडे ऋणको आणि कर्जदारात कर्जाच्या करारावर सही झाल्याच्या तारखेपासून ७ दिवसांच्या आत कर्ज नोंदणी क्रमांक मिळण्यासाठी पाठवायची आहे.

२. कोणताहि रकाना मोकळा सोडू नका. प्रत्येक बाबीसमोरील तपशील पूर्णपणे द्या. जर एखादा तपशील लागू नसेल तर त्याच्या समोर 'लागू नाही' असे लिहा.

३. सर्व तारखा वर्ष/महिना/तारीख या स्वरूपात असाव्यात, जसे जानेवारी २१, २००४ साठी २००४/०१/२१.

४. नमुना ८३ रिझर्व्ह बँकेकडे पाठविण्यापूर्वी, अधिकृत डिलरनी सर्व संबंधित कागदपत्रांची छाननी केली पाहिजे आणि नमुना सर्व प्रकारे परिपूर्ण आणि उचित आहे याची खात्री करून घेतली पाहिजे.

५. कोणतीहि माहिती/तपशील देण्यासाठी जागा पुरेशी नसेल तर नमुन्याला स्वतंत्र पुरवणी जोडावी आणि परिशिष्ट म्हणून अनुक्रमांक द्यावा.

६. डीएफआयज/एफआयज/बँका/एनबीएफसीज वगैरेंकडून उपकर्जे प्राप्त करणाऱ्या कंपन्या/फर्मनी हा नमुना न भरता अहवाल देण्यासाठी थेट संबंधित वित्तीय संस्थेला भेटावे.

केवळ आरबीआय (डिइएसएसीएस)च्या उपयोगासाठी		कर्ज की		
सीएस-डीआरएमएस टीम	प्राप्त झाल्याची तारीख	कारवाई केल्याची तारीख	कर्जाचे वर्गीकरण	

कराराचा तपशील (बाह्य व्यावसायिक कर्ज घेणाऱ्या ऋणकोनी भरायचा आहे)

भाग ए : मूळ तपशील	
इसीबी शीर्षक/प्रकल्प	
नोंदणी क्रमांक	
आरबीआयच्या मंजूरीचा क्र. आणि तारीख (लागू असल्यास)	
अर्ज की क्र. (आरबीआय/सरकारने दिलेला)	

कराराची तारीख (वर्ष/महिना/तारीख)						/			/				
चलनाचे नाव						चलन संकेत (एसडब्ल्यूआयएफटी)							
रक्कम (विदेशी चलनात)										(आरबीआयच्या उपयोगासठी)			
हमीची स्थिती			हमीदार (नाव, पत्ता, संपर्क क्र. वगैरे)										
(चौकोनाप्रमाणे संकेत वापरा)						बहू चलन प्रकार							

ऋणकोचे नाव आणि पत्ता (ठळक अक्षरात) संपर्क व्यक्तिचे नावः हुद्दाः दूरध्वनी क्र.: फॅक्स क्र.: इ-मेल आयडी :	कर्जदाराचे/विदेशी पुरवठादाराचे/भाडेपट्टीदाराचे नाव आणि पत्ता (ठळक अक्षरात) देशः इ-मेल आयडीः
(आरबीआय डिइएसएसीएस च्या उपयोगासाठी)	(आरबीआय डिइएसएसीएस च्या उपयोगासाठी)
ऋणकोचा प्रवर्ग (योग्य चौकोनात खूण करा)	कर्जदाराचा प्रवर्ग
सार्वजनिक क्षेत्रातील युनीट | | खाजगी क्षेत्रातील युनीट	बहुपक्षीय वित्तीय संस्था विदेशी सरकार (द्विपक्षीय एजन्सी) निर्यात क्रेडिटएजन्सी

☐ ☐ ☐ ☐ ☐	सविस्तर प्रवर्ग (खाली खूण करा) बँक नोंदणी क्र.. एनएफबीसी वित्तीय संस्था (एनएफबीसीज व्यतिरिक्त अन्य) कॉर्पोरेट मायक्रो फाइनॅन्स कार्यात मध्ये व्यस्त असणाऱ्या एनजीओज अन्य (विनिर्दिष्टीत करा)		विदेशातील भारतीय व्यावसायिक बँकेची शाखा अन्य व्यावसायिक बँक उपकरणाचा पुरवठादार भाडेपट्टीने देणारी कंपनी विदेशी सहयोगी/विदेशी समभाग धारक (कृपया खाली ऋणको कंपनीतील विदेशी समभाग धारणेचा तपशील द्यावा) आंतरराष्ट्रीय भांडवली बाजार अन्य (विनिर्दिष्टीत करा)
	कर्जदाराच्या ऋणको कंपनीतील विदेशी समभागाचा तपशीलः (अ) कर्जदाराचा पूर्ण भरणा झालेल्या समभागातील हिस्सा (०/०)	(ब) पूर्ण भरणा झालेल्या समाभागंची रक्कम	

अधिकृत डिलरचे नाव आणि बँक संकेत विनिर्दिष्टीत करा	कर्जदाराचा संदर्भ/आयबीआरडी क्र. (जर ते आयबीआरडी कर्ज असेल तर)
बँक संकेत भाग १:	
भाग २:	
फॅक्स : इ-मेल आयडी :	

भाग बः अन्य तपशील

इसीबी मंजूरी योजना (योग्य चौकोनात खूण करा)		मुदतपूर्तीचा तपशील	
स्वयंचलित मार्ग	☐	कर्जाची प्रभावी तारीख	
मंजूरी मार्ग	☐	वाटपाची शेवटची तारीख	
सरकारने मंजूर केले	☐	मुदतपूर्तीची तारीख (प्रदानाची शेवटची तारीख	
	☐	वाढीव कालावधी (वर्ष/महिना)	
		आर्थिक क्षेत्र/उद्योग संकेत (चौकोन ३ पहा)	

कर्ज घेण्याचा हेतू संकेत (चौकोन २ पहा)

आयात असेल तर आयातीचा देश विनिर्दिष्टीत करा (एकपेक्षा अधिक देश असतील तर तपशील जोडा)

इसीबीचा प्रकार	पुरवठादाराचे क्रेडीट
खरेदीदाराचे क्रेडिट	द्विपक्षीय स्रोतातून निर्यात क्रेडीट

लाइन ऑफ क्रेडिट व्यावसायिक कर्ज/संघटित कर्ज कर्जदारांमधील टक्केवारीच्या वितरणासाठी पृष्ठ जोड) आर्थिक भाडेपट्टी जुन्या इसीबीचा पुनर्वित्तपुरवठाःजुन्या इसीबीचा नोंदणी क्र.	प्रतिभूत साधने- रोखे, सीपी, एफआरएन, वगैरे अन्य (विनिर्दिष्टीत करा) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
मंजूरी क्र. तारीखः	पुनर्वित्तपुरवठा केलेली रक्कमः कारणः

वापर करून जोखमीना कुंपण — व्याज दर स्वॅप — चलन स्वॅप — अन्य (विनिर्दिष्टीत करा)

भाग कः व्यवहारांची अनुसूची

व्याज प्रदानाची अनुसूची

पहिले प्रदान तारीख		एका वर्षातील प्रदानांची संख्या	
स्थायी दर तरंगता दर मूळ	मार्जिन	मर्यादा दरः	फ्लोअर दरः

ड्रॉ डाउनची अनुसूचि					
ट्रॅंचे क्र.	दिनांक (वर्ष/महिना/तारीख) (कृपया खालील टीप पहा)	चलन	रक्कम	एका समान हप्त्यापेक्षा अधिक असल्यास	
				काढल्याची एकूण संख्या	दिनदर्शिका वर्षात काढल्याची संख्या

टीपः १. माल किंवा सेवांच्या **आयातीच्या** बाबतीत, ड्रॉ डाउनच्या तारखेसमक्ष आयातीची तारीख द्यावी.

२. **आर्थिक भाडेपट्टीच्या** बाबतीत माल ताब्यात घेतल्याची तारीख (आयात) ड्रॉ डाउनच्या तारखेसमक्ष नमूद करावी. ३. **छाननी केलेल्या साधनांच्या** बाबतीत, निर्गमाची तारीख ड्रॉडाउनची तारीख म्हणून दाख़विता येईल. ४. वरील रांगेत दाखविलेल्या समान ड्रॉडउन व्यवहारांपेक्षा अधिक प्रकरणात, पहिल्या व्यवहाराची तारीख नमूद करावी.

मुदलाच्या परतफेडीची अनुसूचि

तारीख (वर्ष/महिना/तारीख) (पहिल्या परतफेडीची टारीख)	चलन	प्रत्येक व्यवहारातील विदेशी चलनाची रक्कम	एकापेक्षा अधिक समान हप्ते असल्यास		वर्षासनाचा दर (जर वर्षासन प्रदान असेल तर)
			हप्त्यांची संख्या	दिनदर्शिका वर्षातील हप्त्यांची संख्या	

कर्जाच्या करारात जर ते पर्याय असतील तर उचित चौकोनात खूण कराः या तारखांनंतर निष्पादित करता येईल	कॉल पर्याय ऋणाची टक्केवारी	पुट पर्याय ऋणची टक्केवारी

टीपः वर्षासन प्रदानाच्या बाबतीत, कृपया प्रत्येक समान हप्ता मुद्दल आणि दरासह व्याजाची रक्कम नमूद करा. टक्केवारी प्रोफाईलद्वारा मुद्दलाची परतफेड करताना, टक्केवारीहि नमूद करावी.

उशिरा केलेल्या प्रदानाबद्दल दंडात्मक व्याज	स्थायीः ०/० प्रति वर्ष किंवा मूळ मार्जिनः
बांधिलकी आकार	०/० प्रति वर्ष : । न काढलेल्याची ०/० रक्कम

अन्य आकार

आकारांचे स्वरूप (विनिर्दिष्टीत करा)	प्रदानाची अपेक्षीत तारीख	चलन	रक्कम	अनेक समान हप्त्यांच्या बाबतीत	
				वर्षातील प्रदानांची संख्या	प्रदानांची एकूण संख्या

भाग ड : चालू आणि आधीच्या तीन आर्थिक वर्षात प्राप्त केलेले इसीबी (पहिल्या वेळी कर्ज घेणाऱ्या ऋणकोना लागू नाही)

वर्ष	नोंदणी क्र.	चलन	कर्जाची रक्कम	वाटप केलेली रक्कम	थकित रक्कम *

* अर्ज केल्याच्या तारखेला, काही असल्यास, परतफेडीच्या नक्त.

आम्ही याद्वारे प्रमाणित करीत आहोत कि, वर दिलेला तपशील आमच्या उत्तम माहिती आणि विश्वासानुसार सत्य आणि बरोबर आहे. कोणतिहि वस्तुनिष्ठ माहिती लपविण्यात आणि/किंवा चुकीची देण्यात आलेली नाही.

स्थानः शिक्काः______________________________

____

(कंपनीच्या अधिकृत अधिकाऱ्याची सही)

तारीखः _______________ नावः _______________हुद्दाः _______________

____

शिक्काः ______________________________

(कंपनी सेक्रेटरी/चार्टर्ड अकाउंटंटची सही)

नावः

____

____

(अधिकृत डिलरच्या उपयोगासाठी)

आम्ही प्रमाणित करीत कि ऋणको आमचा ग्राहक आहे आणि या नमुन्यात दिलेला तपशील आमच्या उत्तम माहिती आणि विश्वासानुसार सत्य आणि बरोबर आहे. त्याहून पुढे, इसीबी हे इसीबीच्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार आहे.

स्थानः ------------------------ शिक्का------------------------

तारीखः ------------------------ (अधिकृत अधिकाऱ्याची सही)

नावः ------------------------

हुद्दाः

बँकेचे/शाखेचे नाव

बँक संकेतः

____

चौकोन १ः हमी स्थिति संकेत		
अनु.क्र.	संकेत	वर्णन
१	जीजी	भारत सरकारची हमी
२	सिजी	सार्वजनिक क्षेत्र हमी
३	पीबी	सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकेची हमी
४	एफआय	वित्तीय संस्था हमी
५	एमबी	बहुपक्षीय/द्विपक्षीय संस्था हमी
६	पीजी	खाजगी बँक हमी
७	पीएस	खाजगी क्षेत्र हमी
८	एमएस	मत्ता/प्रतीभूती तारण ठेवणे
९	ओजी	अन्य हमी
१०	एनएन	हमी नाही

चौकोन २ः कर्जाच्या हेतूचा संकेत		
अनु.क्र.	संकेत	वर्णन
१	आयसी	भांडवली मालाची आयात
२	आरएल	भांडवली मालाचे स्थानिक स्त्रोतीकरण (रुपयात खर्च)
३	एसएल	पुढे कर्ज देणे किंवा उपकर्ज देणे
४	आरपी	आधीच्या इसीबीची परतफेड
५	एनपी	नवीन प्रकल्प
६	एमइ	विद्यमान युनीटचे आधुनिकीकरण/विस्तार
७	पीड्ब्ल्यू	उर्जा
८	टीएल	दूरसंचरण
९	आरड्ब्ल्यू	रेल्वेज
१०	आरडी	रस्ते
११	पीटी	बंदरे
१२	आयएस	औद्योगिक पार्क्स
१३	युआय	नागरी पायाभूत सुविधा
१४	ओआय	जेव्ही/डब्ल्युओज मध्ये समुद्रपार गुंतवणूक
१५	डीआय	पीएसयु निर्गुंतवणूक
१६	टीएस	टेक्स्टाइल /स्टील पुनरुभारणी पॅकेज
१७	एमएफ	मायक्रो फाइनॅन्स कार्य
१८	ओटी	अन्य (कृपया विनिर्दिष्टीत करा)

चौकोन ३ : वापरायचे उद्योग संकेत		
उद्योग समूहाचे नाव	उद्योगाचे वर्णन	संकेत
प्लँटेशन्स	चहा	१११
	कॉफी	११२
	रबर	११३
	अन्य	११९
खाण	कोळसा	२११
	धातू	२१२
	अन्य	२१९
पेट्रोलियम आणि पेट्रोलियम उत्पादने निर्मिती		३००
शेतीविषयक उत्पादने (४००)		
	अन्न	४११
	पेये	४१२
	साखर	४१३
	सिगारेटस आणि तंबाखू	४१४
	ब्र्यूअरीज आणि डिस्टीलरीज	४१५
	अन्य	४१९
टेक्स्टाइल उत्पादने (४२०)	कॉटन टेक्स्टाइल	४२१
	ज्यूट आणि कॉयर माल	४२२
	रेशीम आणि रेयॉन	४२३
	अन्य वस्त्रे	४२९
वाहन उत्पादने (४३०)	वाहने	४३१
	वाहन साधने आणि भाग	४३२
	जहाज बांधणी उपकरणे आणि सामग्री	४३३
	रेल्वे उपकरणे आणि सामग्री	४३४
	अन्य	४३९
यंत्रे आणि साधने (४४०)	टेक्स्टाइल यंत्रे	४४१
	शेतीसंबंधी यंत्रे	४४२
	मशिन टूल्स	४४३
	अन्य	४४९
धातू आणि धातू उत्पादने (४५०)	फेरस (लोखंड आणि पोलाद)	४५१
	नॉन-फेरस	४५२
	स्पेशल धातूरस	४५३
	अन्य	४५९
इलेक्ट्रिकल, इलेक्ट्रॉनिक माल आणि यंत्रे (४६०)	इलेक्ट्रीकल माल	४६१
	केबल्स	४६२
	कॉम्प्यूटर हार्डवेअर आणि कॉम्प्यूटर आधारित यंत्रणा	४६३
	इलेक्ट्रॉनिक वाल्वज, ट्युब्स आणि अन्य	४६४
	अन्य	४६९
रसायने आणि संलग्न उत्पादने (४७०)	खते	४७१
	डाइज आणि डाइज स्टफ	४७२
	मेडिसीन्स आणि फार्मास्युटीकल्स	४७३

	रंग आणि वार्निशिंग	४७४
	साबण, डिटर्जन्टस, शाम्पू	
	शेविंग उत्पादने	४७५
	अन्य	४७९
निर्मितीतील अन्य (४८०)	सिमेंट	४८१
	अन्य बांधकाम साहित्य	४८२
	चामडे आणि चामड्याच्या वस्तू	४८३
	लाकडाची उत्पादने	४८४
	रबर उत्पादने	४८५
	कागद आणि कागद उत्पादने	४८६
	टंकलेखक आणि अन्य कार्यालयीन उपकरणे	४८७
	मुद्रण आणि प्रकाशन	४८८
	किरकोळ	४८९
व्यापार		५००
उभारणी आणि टर्न की प्रकल्प		६००
वाहतूक		७००
उपयुक्त सोयी (८००)	उर्जा निर्मिती, पारेषण आणि वितरण	८११
	अन्य	८१२
बँकिंग क्षेत्र		८८८
सेवा		९००
दूरसंचरण सेवा		९११
सॉफ्टवेअर डेवलपमेंट सेवा		९१२
	तांत्रिक अभियांत्रिकी आणि समंत्रणा सेवा	९१३
	सहल आणि पर्यट्न सेवा	९१४
	शीतगृहे, कॅनिंग आणि वेअरहाऊसिंग सेवा	९१५
	माध्यमातील जाहिराती आणि करमणूक सेवा	९१६
आर्थिक सेवा		९१७
वाहतूक सेवा		९१९
अन्य (अन्यत्र वर्गीकृत न केलेले)		९९९

परिशिष्ट ३

इसीबी-२

विदेशी विनिमय व्यवस्थापन अधिनियम, १९९९ अधीन बाह्य व्यावसायिक कर्जांच्या (इसीबी) प्रत्यक्ष व्यवहारांची महिती देणे (सर्व प्रवर्गांसाठी आणि कोणत्याहि रकमेसाठी)

------------महिन्यासाठी विवरणपत्र

१. हे विवरणपत्र इसीबीच्या सर्व प्रवर्गांसाठी भरावयाचे आहे. ते महिन्याच्या समाप्तीपासून ७ दिवसांच्या आत अधिकृत डिलरमार्फत संचालक, डिपार्टमेंट ऑफ स्टॅटीस्टीकल ऍनालिसिस अँड कॉम्प्यूटर सर्विसेस (डिइएसएसीएस), बॅलन्स ऑफ पेमेंटस स्टॅटीस्टीकल डिविजन, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१ याना सादर करायचे आहे. एखाद्या महिन्यात काहीहि व्यवहार नसेल तर, **निरंक विवरणपत्र** सादर करावे.

२. कृपया कोणताहि रकाना सोडू नका. प्रत्येक बाबीसमोर पूर्ण तपशील द्या. जर एखादी बाब लागू होत नसेल तर तिच्यासमोर ‘लागू नाही’ असे लिहा.

३. सर्व तारखा वर्ष/महिना/तारीख, जसे जानेवारी २१, २००४ साठी २००४/०१/२१ असाव्यात.

४. डिएफआयज/बँका/एनएफबीसीज वगैरेंकडून उपकर्जे घेणाऱ्या ऋणकोनी हा नमुना भरू नये कारण संबंधित वित्तीय संस्था इसीबी-२ थेट सादर करतील.

५. विवरणपत्र रिझर्व्हबँक (डिइएसएसीएस) ला सादर करण्यापूर्वी कंपनी सेक्रेटरी/चार्टर्ड अकाउंटंट यांनी सबंधित मूळ कागदपत्रांची छाननी केली पाहिजे आणि विवरणपत्र पूर्ण भरलेले आणि सरकार/आरबीआय यांनी निर्गमित केलेल्या इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार आहे याची खात्री केली पाहिजे.

६. आरबीआयने दिलेला अनन्य कर्ज नोंदणी क्रमांक (एलआयएन)/आरबीआय नोंदणी क्रमांक (फेब्रुवारी १, २००४ पूर्वी मंजूर केलेल्या कर्जांच्या बाबतीत) विनिर्दिष्टीत केला पाहिजे. त्याचप्रमाणे, कर्ज नोंदणी क्रमांक (फेब्रुवारी १, २००४ पासून) विनिर्दिष्टित केला पाहिजे.

७. एखाद्या बाबीसमोर पूर्ण तपशील देण्यासाठी पुरेशी जागा नसेल तर, विवरणपत्राला स्वतंत्र पृष्ठ जोडावे आणि अनुक्रमे परिशिष्ट म्हणून क्रमांक द्यावेत.

८. ड्रॉपडाउनच्या उपयोगासाठी खालील संकेत वापरावेत.

चौकोन १: उपयोगाचा हेतू संकेत					
क्र.	**संकेत**	वर्णन	क्र.	**संकेत**	वर्णन
१	आयसी	भांडवली मालाची आयात	१२	टीएल	दूरसंचरण
२	आयएन	बिन-भांडवली मालाची आयात	१३	आरडब्ल्यु	रेल्वेज
३	आयएन	भांडवली मालाचे	१४	आरडी	रस्ते

		स्थानिक स्त्रोतीकरण (रुपया खर्च)			
४	आरसी	खेळते भांडवल(रुपयातील खर्च)	१५	पीटी	बंदरे
५	एसएल	पुढे कर्ज देणे किंवा उपकर्जे	१६	आयएस	औद्योगिक पार्क्स
६	आरपी	आधीच्या इसीबीची परतफेड	१७	यूआय	नागरी पायाभूत सुविधा
७	आयपी	व्याजाचे प्रदान	१८	ओआय	जेव्ही/डब्ल्यूओजमध्ये समुद्रपार गुंतवणूक
८	एचए	विदेशात धारण केलेली रक्कम	१९	आयटी	एकात्मिक नगरांचा विकास
९	एनपी	नवीन प्रकल्प	२०	डीआय	सार्वजनिक क्षेत्रातील निर्गुंतवणूक
१०	एमइ	विद्यमान युनीट्सचे आधुनिकीकरण/विस्तार	२१	टीएस	टेक्स्टाइल पुनरुभारणी पॅकेज
११	पीडब्ल्यू	उर्जा	२२	एमएफ	मायक्रो फाइनॅन्स कार्य
			२३	ओटी	अन्य (कृपया विनिर्दिष्टित करा)

९. वित्तप्रेषणासाठी निधीच्या स्त्रोतांसाठी खालील संकेतांचा उपयोग करायचा आहे.

चौकोन २: वित्तप्रेषणासाठी निधीचे स्त्रोत		
क्र.	**संकेत**	वर्णन
१	ए	भारतातून वित्तप्रेषण
२	बी	विदेशात धारण केलेले खाते
३	सी	**समुद्रपार धारण केलेले आयातीचे उत्पन्न**
४	डी	**समभाग भांडवलाचे रूपांतर**
५	इ	अन्य (कृपया विनिर्दिष्टित करा)

केवळ आरबीआय (डिइएसएसीएस)च्याउपयोगासाठी)		कर्ज की										
सीएस-डीआरएमएस टीम		रोजी प्राप्त झाले	रोजी कारवाई केली	कर्जाचे वर्गीकरण								

भाग एः कर्ज नोंदणी तपशील

कर्ज नोंदणी क्रमांक (एलआरएन)										

कर्जाची रकम			ऋणकोचा तपशील
	चलन	रक्कम	ऋणकोचे नाव आणि पत्ता (ठळक अक्षरात)
करारानुसार			

			संपर्क व्यक्तिचे नावः हुद्दाः दूरध्वनि क्र.ः फॅक्स क्र.ः इ-मेल आयडीः
सुधारित			

भाग बः प्रत्यक्ष व्यवहार तपशील

१. महिन्यातील ड्रॉडाउनः

ट्रॅंचे क्र.	ड्रॉ डाउनची अपेक्षित तारीख (वर्ष/महिना/तारीख)	चलन	***रक्कम***	एकापेक्षा अधिक समान हप्ते असतील तर	
				चलन	रक्कम
टीपः १. माल किंवा सेवेच्या आयातीबाबत, ड्राडाऊनच्या तारखेसमक्ष **आयातीची** तारीख द्यावी. २. आर्थिक **भाडेपट्ट्याच्या** बाबतीत माल प्राप्त केल्याची तारीख ड्राडाऊनची तारीख म्हणून नमूद करावी. ३. प्रतीभूत साधनांच्या बाबतीत, **निर्गमाची तारीख** डॉडाऊनची तारीख म्हणून दाखवावी.					

२. भविष्यकाळात घेण्यात येणाऱ्या कर्जाच्या थकबाकीच्या रकमेबाबतची अनुसूची

ट्रॅंचे क्र.	अपेक्षित दिनांक (वर्ष/महिना/दिनांक)	चलन	रक्कम	एकापेक्षा अधिक समान हप्ते असल्यास	
				ड्रावलची एकूण संख्या	दिनदर्शिका वर्षातील ड्रावलची संख्या

३. महिन्यातील ड्राडाउनच्या उपयोगाचा तपशीलः

ट्रॅंचे क्र.	तारीख(वर्ष/महिना/तारीख)	हेतू संकेत (चौकोन १ पहा)	देश	चलन	रक्कम	नवीन वाटप (विदेशी धारण केलेल्या खात्यातून)

४. विदेशात ठेवलेली रक्कम महिन्याच्या आरंभी थकित असल्याप्रमाणे-------------:

तारीख (वर्ष/महिना/तारीख)	बँकेचे आणि शाखेचे नाव	खाते क्र.	चलन	रक्कम

५. विदेशात ठेवलेल्या रकमेचा उपयोग

तारीख (वर्ष/महिना/तारीख)	बँकेचे आणि शाखेचे नाव	खाते क्र.	चलन	रक्कम	हेतू

६. कर्जाबाबतची महिन्याभरातील देखभाल / सेवा

ट्रँचे क्र.	हेतू	वित्तप्रेषणाची तारीख	चलन	रक्कम	वित्तप्रेषणाचा स्रोत (चौकोन २ पहा)	मुद्दलाचे पूर्वप्रदान (वाय/एन)
	मुद्दल					
	व्याज दराने					
	अन्य (विनिर्दिष्टित करा)					

पूर्वप्रदानाच्या बाबतीत कृपया तपशील द्याः स्वयंचलित मार्ग/मंजूरी क्र.
तारीखः रक्कमः

७. महिन्यातील डेरिव्हेटीव व्यवहार(व्याज दर, चलन स्वॅप) (काही असल्यास)

स्वॅपचा प्रकार	स्वॅप डिलर		प्रतिपक्ष		अंमलबजावणीची तारीख
	नाव	देश	नाव	देश	
व्याज दर स्वॅप					
चलन स्वॅप					
अन्य (विनिर्दिष्टीत करा)					

ट्रँचे क्र.	नवीन चलन	नवीन चलनावर व्याजाचा दर	कर्जाच्या चलनावर नवीन व्याजाचा दर	स्वॅप डिलची मुदतपूर्ती

८. मुद्दलाच्या परतफेडीची सुधारित अनुसूची (जर व्याज दर स्वॅपमध्ये सुधारण्यात /दाखविण्यात आली)

तारीख (वर्ष/महिना/तारीख) (पहिल्या परतफेडीची तारीख)	चलन	प्रत्येक व्यवहारातील विदेशी चलनातील रक्कम	एकापेक्षा अधिक समान हप्ते असतील तर		वर्षासनाचा दर (जर वार्षिक प्रदान असेल तर)
			हप्त्यांची एकूण संख्या	दिनदर्शिका वर्षात प्रदानांची संख्या (१,२,३,,४,६,१२)	

९. महिन्याच्या अखेरीला थकित असलेली कर्जाची रक्कम :

चलनः-------------------- | | | | रक्कमः-------------------

(आरबीआयच्या उपयोगासाठी)

आम्ही याद्वारे प्रमाणित करीत आहोत कि वर दिलेला तपशील आमच्या उत्तम माहिती आणि विश्वासाप्रमाणे सत्य आणि बरोबर आहे. कोणतीहि वस्तुनिष्ठ माहिती लपविलेली आणि/किंवा चुकीची दिलेली नाही.

स्थानः__________________ शिक्का____________________________

तारीखः (अधिकृत अधिकाऱ्याची सही)

नावः

____

हुद्दाः

____

(ऋणकोच्या उपयोगासाठी)

<u>कंपनी सेक्रेटरी/चार्टर्ड अकाउंटंट कडील प्रमाणपत्र</u>

आम्ही याद्वारे प्रमाणित करीत आहोत कि सरकार किंवा आरबीआयने मंजूरी मार्गाखाली/स्वयंचलित मार्गाखाली दिलेल्या मंजूरीच्या अटींच्या अधीन प्राप्त केलेले इसीबी हिशोबाच्या वह्यात योग्य प्रकारे नोंदलेले आहे. त्यापुढे, इसीबीचे उत्पन्न ऋणकोने ---------------------च्या हेतूने वापरले आहे. इसीबीच्या उत्पन्नाच्या वापराशी संबंधित सर्व कागदपत्रांची आणि नोंदींची आम्ही पडताळणी केली आहे आणि ती उचित प्रकारची आहेत आणि कर्जाच्या कराराच्या अटींनुसार आणि जीओआय(एमओएफ) किंवा आरबीआय ने किंवा स्वयंचलित मार्गाखाली/मंजूरी मार्गाखाली मंजूर

केल्याप्रमाणे आणि सरकारने निर्गमित केलेल्या इसीबी मार्गदर्शक तत्त्वांनुरूप असल्याचे आढळून आले आहे.

अधिकृत स्वाक्षरीकर्ता

नाव आणि पत्ता
नोंदणी क्रमांक

स्थानः
तारीखः

(शिक्का)

अधिकृत डिलरद्वारा प्रमाणपत्र

आम्ही याद्वारे प्रमाणित करीत आहोत कि वर दिलेली डेब्ट सर्विसिंग, थकित रक्कम आणि परतफेडीची अनुसूची याबाबतची माहिती आमच्याकडील नोंदीप्रमाणे सत्य आणि बरोबर आहे. इसिबीचे ड्रावल, उपयोग आणि परतफेड यांची छानननी करण्यात आली आहे आणि असे प्रमाणित करण्यात येत आहे कि इसीबीचे असे ड्रावल, उपयोग आणि परतफेड इसीबी च्या मार्गदर्शक तत्त्वांची पूर्तता करणारे आहेत.

(शिक्का) ______________________ अधिकृत डिलरची सही

स्थानः______________________

नावः__________________________

तारीखः ______________

हुद्दाः
अधिकृत डिलरचे नाव आणि पत्ता
समान संकेत क्र.

परिशिष्ट ४

नमुना - टीसी

		भाग १ - -------------महिना -------------वर्षात सर्व शाखानी मंजूरी दिलेली व्यापारी क्रेडीट्स								
		एडीचे नावः						संपर्क व्यक्तीः		
		पत्ताः						दूरध्वनीः		
								फॅक्सः		
अनु.क्र.	मंजूरीची तारीख	कर्ज नोंदणी क्र.	ऋण-कोचा प्रवर्ग	कर्जदाराचे नाव*	कर्जदाराचा देश*	चलन	रक्कम	युएस डॉलरमधील सममूल्य रक्कम	व्याजाचा दर	अन्य आकार युएस डॉलरमध्ये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
एकूण										

नमुना - टीसी		ए.पी. (डिआयआर मालिका) परिपत्रक क्र. ८७ दिनांकित एप्रिल १७, २००४ ला परिशिष्ट				
भाग १: ....(महिना/वर्ष) मध्ये सर्व शाखांद्वारा मंजूरी देण्यात आलेली व्यापारी क्रेडीट्स मंजूरी						
इ-मेलः						
	क्रेडीटचा कालावधी		क्रेडीट्चा प्रकार **		आयात/प्रस्तावित आयातीची वस्तू	
ऑल-इन-कॉस्ट	दिवस/महिने/ वर्षांची संख्या	कालावधी-चे युनीट	एससी/ बीसी	एसटीसी/ एलटीसी	वर्णन	प्रवर्ग * **
१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८

१. पुरवठादाराचे क्रेडिट (एससी)
२. खरेदीदाराचे क्रेडिट (बीसी)
३. अल्पमुदतीचे व्यापारी क्रेडिट (एसटीसी) (एक वर्षापर्यंतच्या मुदतपूर्तीचे)
४. दीर्घमुदतीचे व्यापारी क्रेडिट (एलटीसी) (एक वर्षाहून अधिक आणि तीन वर्षाहून कमी मुदतपूर्तीचे)
५. एकूण व्यापारी क्रेडिट(टीसी) (१+२)

*: किंवा पुरवठादार

**: कृपया, एससी किंवा बीसी; एसटीसी किंवा एलटीसी असे संबंधित संकेत टाइप करा.

***: पेट्रोलियम ऑईल लुब्रिकंटस (पीओएल), कॅपिटल गुडस (सीजी), अन्य (ओटी)

टीप १; कर्ज ओळख क्र.चा नमुना असा आहेः टीसी (बँकेचे/शाखेचे नाव)/(ओळख क्र.)

टीप २ ः रकाना क्र. ८ ते १३ मधील माहिती केवळ अंकात असावी. या रकान्यांमध्ये कोणतीही अक्षरे भरू नयेत.

टीप ३ः रकाना क्र. २ मधील तारखेचा नमूना असा आहे वर्ष/महिना/तारीख. उदा.ः डिसेंबर ३१, २००३ ची नोंद २००३/१२/३१ अशी करावी.

ए.पी. (डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र. ८७ दिनांकित एप्रिल १७, २००४ ला परिशिष्ट

नमुना टीसी

	भाग २ः ....(महिना/वर्ष) मध्ये व्यापारी क्रेडिटचे वाटप, उपयोग आणि डेब्ट सर्व्हिसिंग										
					परतफेड (युएस डॉलर)					तारीख	
अनु.क्र.	कर्ज ओळख क्र.	मंजूर रक्कम (युएस डॉ.)	वाटप (युएस डॉ.)	उपयोग (युएस डॉ.)	मुद्दल	व्याज	अन्य आकार	एकूण (६+७+८)	थकित रक्कम (४-६)	नौप्रेषाची	अंतिम परतफेडीची
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२

टीप १ : रकाना क्र. १, ३ ते १० मधील माहिती केवळ अंकात असावी. या रकान्यांमध्ये कोणतीही अक्षरे भरू नयेत.

टीप २ः रकाना क्र. ११, १२ मधील तारखेचा नमूना असा आहे वर्ष/महिना/तारीख. उदा.ः डिसेंबर ३१, २००३ ची नोंद २००३/१२/३१ अशी करावी.

अधिकृत डीलरचे प्रमाणपत्र

१. आमच्या सर्व शाखानी ------------महिन्यात मंजूर केलेली सर्व आयातीसाठीची व्यापारी क्रेडिटस या विवरणपत्रात समाविष्ट केलेली आहेत.

२. अशा व्यापारी क्रेडीटसच्या उपयोगाशी संबंधित सर्व आयात कागदपत्रे (मालप्रेषाच्या इसी प्रतीसह) पड़ताळून पाहिली आहेत आणि ती उचित असल्याचे आढळून आले आहे.

३. आमच्या शाखानी मंजूर केलेल्या व्यापारी क्रेडिटसचे ड्रावल, उपयोग आणि परतफेड यांची छाननी करण्यात आली आहे आणि असे प्रमाणित करण्यात येत आहे कि, व्यापारी क्रेडीट्सची अशी ड्रावल्स, उपयोग आणि परतफेड

स्थानः--------------------------

तारीखः-------------------------

अधिकृत डिलरची सही

परिशिष्ट ५

.................रोजी संपलेल्या तिमाहीला असल्याप्रमाणे अधिकृत डिलर बँकानी निर्गमित केलेल्या हमी/वचन पत्र/ लेटर ऑफ कंफर्ट बाबत विवरणपत्र

एडीचे नावः संपर्क व्यक्तिः

पत्ताः दूरध्वनीः

इ-मेलः फॅक्सः

(युएस डॉलर दशलक्ष)

निवासींच्या वतीने	हमी/वचन पत्र/लेटर ऑफ कंफर्ट निर्गमित केले	
	खरेदीदाराचे क्रेडिट	पुरवठादाराचे क्रेडिट
व्यापारी क्रेडिट्स (तीन वर्षाहून कमी) (अ) एक वर्षापर्यंत (ब) एक वर्षाहून अधिक आणि तीन वर्षाहून कमी** **(भांडवली मालाच्या निर्यातीपुरते सीमित)		

स्थानः

अधिकृत साक्षीकर्त्याची सही

तारीख (शिक्का)

परिशिष्ट

बाह्य व्यावसायिक कर्जे आणि व्यापारी क्रेडीट्स यावरील महापरिपत्रकात एकत्रित करण्यात आलेल्या अधिसूचना/परिपत्रकांची सूची

क्र.	अधिनियम / परिपत्रक	दिनांक
१	एफइएमए ३/२००० - आरबी	३ मे, २०००
२	एफइएमए १२६/२००४ - आरबी	१३ डिसेंबर, २००४
३	एफइएमए १२७/२००५ - आरबी	५ जानेवारी, २००५
४	एफइएमए १२९/२००५ - आरबी	२० जानेवारी, २००५
५	एफइएमए १४२/२००५ - आरबी	६ डिसेंबर, २००५

१	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र. ४१	२९ एप्रिल, २००२
२	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.२९	१८ ऑक्टोबर, २००३
३	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.६०	३१ जानेवारी, २००४
४	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.७५	२३ फेब्रुवारी, २००४
५	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.८२	१ एप्रिल, २००४
६	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.८७	१७ एप्रिल, २००४
७	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.१५	१ ऑक्टोबर, २००४
८	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.२४	१ नोव्हेबर, २००४
९	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.४०	२५ एप्रिल, २००५
१०	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.५	१ ऑगस्ट, २००५
११	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.१५	४ नोव्हेबर, २००५
१२	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.२३	२३ जानेवारी, २००६
१३	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.३४	१२ मे, २००६
१४	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.१७	४ डिसेंबर २००६
१५	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.४४	३० एप्रिल, २००७
१६	एपी(डिआयआर सिरीज) परिपत्रक क्र.६०	२१ मे, २००७
१७	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.०४	ऑगस्ट ७, २००७
१८	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.१०	सप्टेंबर २६, २००७
१९	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.४२	मे २८, २००८
२०	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.४३	मे २९, २००८
२१	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.४६	जुन २, २००८
२२	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.१	जुलै ११, २००८
२३	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.१६	सप्टेंबर २२, २००८
२४	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.१७	सप्टेंबर २३, २००८
२५	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.२०	ऑक्टोबर ८, २००८
२६	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.२६	ऑक्टोबर २२, २००८
२७	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.२७	ऑक्टोबर २७, २००८
२८	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.३९	डिसेंबर ८, २००८
२९	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.४६	जानेवारी २, २००९
३०	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.५८	मार्च १३, २००९
३१	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.६४	एप्रिल २८, २००९
३२	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.६५	एप्रिल २८, २००९
३३	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.७१	जुन ३०, २००९
३४	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.१९	डिसेंबर ९, २००९

३५	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.२८	जानेवारी २५, २०१०
३६	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.३३	फेब्रुवारी ९, २०१०
३७	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.३८	मार्च २, २०१०
३८	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.३९	मार्च २, २०१०
३९	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.४०	मार्च २, २०१०
४०	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.४४	मार्च २९, २०१०
४१	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.५१	मे १२, २०१०
४२	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.०४	जुलै २२, २०१०
४३	ए.पी.(डीआयआर मालिका) परिपत्रक क्र.०८	ऑगस्ट १२, २०१०